

ПРОЄКТ
ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядженням голови районної
державної адміністрації – начальника
районної військової адміністрації
_____. _____ № _____

ПРОГРАМА
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
СТАРОБІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ
ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА 2024-2027 РОКИ

ЗМІСТ

	ВСТУП	3
1	АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	5
1.1.	Загальна характеристика району	5
1.2.	Економічний стан району	6
1.3.	Промисловість	7
1.4.	Паливно-енергетичний комплекс	14
1.5.	Агропромисловий комплекс	15
1.6.	Дорожня інфраструктура	17
1.7.	Транспортна інфраструктура	24
1.8.	Зв'язок та інформаційний простір	31
1.9.	Житлово-комунальне господарство	33
1.10.	Будівництво	35
1.11.	Інвестиційна діяльність та міжнародна технічна допомога	36
1.12.	Розвиток підприємництва	45
1.13.	Туризм	48
1.14.	Розроблення містобудівної документації	49
1.15.	Демографічна ситуація та ринок праці	50
1.16.	Управління об'єктами комунальної власності	52
1.17.	Соціальне забезпечення	53
1.18.	Соціальний захист дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах	56
1.19.	Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб	58
1.20.	Охорона здоров'я	61
1.21.	Освіта	63
1.22.	Культура	65
1.23.	Молодь і спорт	69
1.24.	Охорона навколишнього природного середовища	71
1.25.	Цивільний захист	72
2.	МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ НА 2024-2027 РОКИ	80
3.	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ НА 2024-2027 РОКИ	82
3.1.	Джерела формування та видатки бюджетних установ	82
Додаток 1.	Основні показники економічного і соціального розвитку Старобільського району Луганської області	
Додаток 2.	Заходи щодо забезпечення виконання завдань Програми економічного і соціального розвитку Старобільського району Луганської області на 2024-2027 роки	
Додаток 3.	Перелік місцевих (цільових) програм	
Додаток 4.	Перелік заходів, які фінансуються у 2024-2027 роках за рахунок районного бюджету	
Додаток 5.	Перелік інвестиційних проєктів, які планується реалізовувати у 2024-2027 роках за рахунок бюджетних коштів	

ВСТУП

Програма соціально-економічного розвитку Старобільського району Луганської області на 2024-2027 роки (далі – Програма) розроблена для забезпечення відновлення роботи та подальшого розвитку територіальних громад району (після проведення безпекових заходів, відновлення роботи органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій всіх форм власності).

Пріоритетні заходи на 2024-2027 роки – забезпечення життєдіяльності громад району, відновлення втраченого потенціалу, в тому числі в період воєнного стану та у післявоєнний період.

Законодавчою та нормативно правовою основою розроблення Програми є: закони України «Про місцеві державні адміністрації»; «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України»; «Про правовий режим воєнного стану»; «Про засади державної регіональної політики», постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету» (зі змінами); від 31.05.2021 № 586 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки»; від 11.03.2022 № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану»; указів Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затверджений Законом України від 24.02.2022 № 2102-ІХ від 24.02.2022 № 68/2022 «Про утворення військових адміністрацій».

З метою забезпечення цілісності системи планування районного розвитку Програма враховує положення програмних документів, які діють на державному та регіональному рівнях, екосистемний підхід з урахуванням екологічної складової під час розроблення та затвердження документів державного планування, а саме:

Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695; Стратегії розвитку Луганської області на 2021-2027 роки, затвердженої розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 26.03.2020 № 246; Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443-р; Плану заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 878-р; Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р; Водної стратегії України на період до 2050 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134-р, та операційного плану її реалізації у 2022-2024 роках, затвердженого цим розпорядженням; Державної стратегії

управління лісами України до 2035 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р. та операційним планом її реалізації у 2022-2024 роках, затвердженим цим розпорядженням.

Програма містить аналіз сценаріїв розвитку району, які визначають бачення можливостей та результати майбутнього Старобільського району Луганської області. Усвідомлюючи, що наявна кризова ситуація та воєнний стан призводить до того, що район змушений розбудувувати свій соціально-економічний потенціал в умовах невизначеності, у подальшому, то на разі буде сформовано каталог проєктних ідей, що будуть реалізовуватися територіальними громадами району за підтримки місцевих, центральних органів державної влади та міжнародних партнерів.

Програма визначає мету та пріоритетні напрями дій на 2024-2027 роки для відновлення об'єктів критичної інфраструктури, створення умов для екологічної безпеки, економічного зростання та вдосконалення механізмів управління розвитком громад Старобільського району Луганської області, забезпечення гідних умов життя та загального підвищення добробуту населення.

Затвердження планів першочергових дій із стабілізації, реінтеграції деокупованих територій підпорядкованих громад та персональний склад координаційних груп за такими основними напрямками діяльності: відновлення роботи органів державної влади, безпека, гуманітарне реагування, відновлення інфраструктури, медичне реагування, економіка, інформаційна політика, соціальний захист, освітні потреби, психологічна підтримка, планування комплексного відновлення територій.

Програма соціально-економічного розвитку Старобільського району Луганської області на 2024-2027 роки (далі – Програма) розроблена управлінням соціально-економічного розвитку територій Старобільської районної державної адміністрації – районної військової адміністрації за участю структурних підрозділів райдержадміністрації.

Фінансування передбачених Програмою заходів буде здійснюватися за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів, міжнародної технічної допомоги, благодійної, гуманітарної, спонсорської допомоги та інших джерел не заборонених чинним законодавством.

1 АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО – ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Відповідно до положень Закону України від 03.03.2022 № 2115-ХІ «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» органами державної статистики призупинено оприлюднення більшості офіційної статистичної інформації на період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його припинення чи скасування, тому аналіз соціально-економічного становища здійснено на основі наявних оперативних даних.

Складна макрофінансова ситуація в цілому, що склалася внаслідок триваючої агресії Російської Федерації проти України, відсутність статистичних даних і наявність певних обмежень у різних секторах економіки, високий ступінь невизначеності і непередбачуваності у сфері національної та регіональної безпеки ускладнює проведення об'єктивного аналізу та оцінки поточної соціально-економічної ситуації в адміністративно-територіальних одиницях, формування припущень та очікуваних результатів поточного року, а також складання прогнозів економічного і соціального розвитку району на наступні періоди у традиційній формі та розрізі показників.

1.1. Загальна характеристика району

Адміністративний центр району - місто Старобільськ

Дата утворення: 1923 рік.

Укрупнений Старобільський район утворений 19 липня 2020 року (згідно із Постановою Верховної Ради України № 807-ІХ від 17 липня 2020 «Про утворення та ліквідацію районів») у складі територій 5 селищних, 1 міської, 2 сільських територіальних громад (це території колишніх Біловодського, Марківського, Міловського,

Новопсковського та Старобільського районів Луганської області).

Адміністративно-територіальні одиниці:

Міст районного значення – 1 (м. Старобільськ).

Селищ міського типу – 4 (смт Біловодськ, Марківка, Мілове, Новопсков).

Сільських населених пунктів – 191.

Загальна площа району становить – 6 935 км².

Економічний потенціал – сільськогосподарський.

Відстань від Старобільська до:

м. Харків – 250 км;

м. Маріуполь – 361 км;

м. Одеса (морський порт) – 911 км; м. Київ – 732 км;

Ягодин (пункт пропуску з Республікою Польща) – 1234 км;

Малі Селменці (пункт пропуску з Словацькою Республікою) – 1549 км;

Чоп (пункт пропуску з Угорщиною) – 1538 км;

Дякове (пункт пропуску з Румунією) – 1568 км;

Мамалига (пункт пропуску з Республікою Молдова) – 1226 км; Сеньківка (пункт пропуску з Республікою Білорусь) – 787 км.

Оточуючі райони: Сватівський, Сєверодонецький, Новоайдарський Луганської області.

№ з/п	Територіальні громади	Кількість рад, що об'єднались	Площа, км ² .	Населення
1	Біловодська селищна	14	1596	22610
2	Білолуцька селищна	6	641,2	9662
3	Марківська селищна	9	1166,2	14020
4	Міловська селищна	8	970,8	14755
5	Новопсковська селищна	11	982,3	23142
6	Старобільська міська	11	731,6	28458
7	Чмирівська сільська	7	512,6	9077
8	Шульгинська сільська	4	337,6	4286
	ВСЬОГО	70	6935	126010

ДЕМОГРАФІЯ

Населення	
126 010 осіб	
з них	
Чоловіків	Жінок
58 057 осіб	67 973 осіб

1.2. Економічний стан району

У зв'язку із розгортанням військового конфлікту на території України, в тому числі Старобільського району і тимчасовою окупацією з лютого 2022 року всієї території району, припинили свою діяльність всі бюджетоутворюючі підприємства громад району, як наслідок, значно скоротились надходження до

місцевих бюджетів, які спрямовувались на покриття термінових першочергових та захищених витрат.

Однією з економічних проблем в умовах воєнного сьогодення є тенденція до зменшення обсягів вільних фінансових ресурсів та недостатній рівень внутрішніх заощаджень, що є наслідком збільшення фінансування витрат на Збройні Сили України, в руках яких сьогодні знаходиться доля нашої держави.

За результатами виконання районного бюджету Старобільського району за 2023 рік до загального фонду надійшло 1 284,9 тис. грн, а саме «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення окремих видатків районних рад, спрямованих на виконання їх повноважень», це на 1 % (13 тис. грн) менше в порівнянні з 2022 роком (факт 2022 року – 1297,9 тис. грн).

Районний бюджет Старобільського району станом на 01.01.2024 має вільний залишок коштів, в обсязі 18 607,087 тис. грн, який може бути розподілено тільки після затвердження звіту про виконання районного бюджету Старобільського району за 2023 рік та спрямований, відповідно до статті 46 Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік», за рішеннями відповідних місцевих рад (військових адміністрацій) на оплату праці працівників бюджетних установ, нарахування на заробітну плату, придбання медикаментів та перев'язувальних матеріалів, забезпечення продуктами харчування, оплату комунальних послуг та енергоносіїв, обслуговування та погашення місцевого боргу, соціальне забезпечення, створення умов для лікування, відновлення та реабілітації осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, заходи та роботи з територіальної оборони та мобілізаційної підготовки, підтримку сил безпеки і оборони, проектування, будівництво, ремонт захисних споруд цивільного захисту (сховищ, протирадіаційних укриттів), споруд подвійного призначення та облаштування приміщень, які плануються до використання для укриття населення, будівництво фортифікаційних споруд, платежі, пов'язані з виконанням гарантійних зобов'язань Автономної Республіки Крим, обласної ради чи міської територіальної громади (з можливістю передачі таких коштів іншому місцевому бюджету).

1.3. Промисловість

До початку широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України в промисловому комплексі району продовжувалися відбуватися структурні зміни. Економіка була представлена традиційними секторами – добувною та обробною промисловістю, агропромисловим комплексом.

Основні підприємства зосереджені у містах Старобільськ.

Проте з 24 лютого 2022 року через широкомасштабну збройну агресією Російської Федерації проти України, активні бойові дії, тимчасову окупацію території району, виконання планових показників стало не можливим.

Промисловий комплекс
Старобільського району у розрізі громад
станом на 2021 рік

БІЛОВОДСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

Біловодська громада розташована в регіоні, економіка якого базується переважно на виробництві продукції *сільського господарства та харчової промисловості*.

На території громади діють 98 фермерських господарств, які використовують 19 776 га земель.

Кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва, одиниць: 772, з них:

- 9 середніх підприємств;
- 194 малих підприємств;
- 567 фізичних осіб-підприємців.

Промисловість громади представлена приватним акціонерним товариством «Біловодський маслоробний завод».

Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання*

	Усього, тис. грн	У тому числі	
		підприємства	фізичні особи-підприємці
		тис. грн	тис. грн
Луганська область	55018462	45795070	9223392
Біловодський	1223880	949744,7	274135

*За даними головного управління статистики Луганської області

Зовнішня/внутрішня торгівля:

Деякі підприємства громади здійснюють експорт сировини за кордон. Так, ТОВ «Колос», ТОВ «Оріон-Схід ДМ», ТОВ «Слобода», ТОВ «Литвинівська МТС» експортують пшеницю та кукурудзу до Ірану, Індонезії, Нідерландів і Туреччини. ПАТ «Біловодський маслоробний завод» експортує казеїн технічний до Польщі.

ПрАТ «Біловодський маслоробний завод» експортує свою продукцію до Польщі, Уругваю, Марокко, Алжиру.

БІЛОЛУЦЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

Білолуцька громада розташована в регіоні, економіка якого базується переважно на виробництві продукції *сільського господарства та харчової промисловості*.

На території громади діють 28 фермерських господарств, які використовують 27 200 га земель.

Кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва, одиниць: 162, з них:

- 29 малих підприємств;
- 133 фізичних осіб-підприємців.

Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання*

	Усього, тис. грн	У тому числі	
		підприємства	фізичні особи-підприємці
		тис. грн	тис. грн
Луганська область	55018462	45795070	9223392
Новопсковський	1233021,0	986349,2	246671,8

*За даними головного управління статистики Луганської області

МАРКІВСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

Марківська громада розташована в регіоні, економіка якого базується переважно на виробництві продукції *сільського господарства та харчової промисловості*.

На території громади діють 21 фермерських господарств, які використовують 1068 га земель.

Кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва, одиниць: 421, з них:

- 6 середніх підприємств;
- 36 малих підприємств;
- 379 фізичних осіб-підприємців.

До основних *промислових* переробних підприємств Марківської громади можливовіднести державне підприємство «Марківський хлібокомбінат» та товариство з обмеженою відповідальністю ТОВ «Марківський сирзавод».

Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання*

	Усього, тис. грн	У тому числі	
		підприємства	фізичні особи-підприємці
		тис. грн	тис. грн
Луганська область	55018462	45795070	9223392
Марківський	863920,8	668249,4	195671,4

*За даними головного управління статистики Луганської області

МІЛОВСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

Міловська громада розташована в регіоні, економіка якого базується переважно на виробництві продукції сільського господарства та харчової промисловості.

На території громади діють 47 фермерських господарств, які використовують 13147 га земель.

Кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва, одиниць: 348, з них:

- 2 середніх підприємств;
- 66 малих підприємств;
- 280 фізичних осіб-підприємців.

Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання*

	Усього, тис. грн	У тому числі	
		підприємства	фізичні особи-підприємці
		тис. грн	тис. грн
Луганська область	55018462	45795070	9223392
Міловський	626287,6	515625,5	110662,1

*За даними головного управління статистики Луганської області

НОВОПСКОВСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

Новопсковська громада розташована в регіоні, економіка якого базується переважно на виробництві продукції сільського господарства та харчової промисловості.

На території громади діють 22 фермерських господарств, які використовують 358 тис. га земель.

Кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва, одиниць: 687, з них:

- 6 середніх підприємств;
- 79 малих підприємств;
- 602 фізичних осіб-підприємців.

Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання*

	Усього, тис. грн	У тому числі	
		підприємства	фізичні особи-підприємці
		тис. грн	тис. грн
Луганська область	55018462	45795070	9223392
Новопсковський	1233021,0	986349,2	246671,8

*За даними головного управління статистики Луганської області

СТАРОБІЛЬСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

Старобільська громада розташована в регіоні, економіка якого базується переважно на виробництві продукції сільського господарства та харчової промисловості.

На території громади діють 54 фермерських господарств, які використовують 20066 га земель.

Кількість фізичних осіб-підприємців - 836.

Зовнішня/внутрішня торгівля**

ІМПОРТ

Найменування підприємства	Адреса	Обсяг зовнішньоекономічної діяльності, тис. грн.
2019 рік		
ТОВ «Щедрий Лан»	м. Старобільськ, вул. Південна, 1	75 742,3
ТОВ «Металсплавтехнології»	м. Старобільськ, вул. Лангемака, 76	
ТОВ «Северодонецькі металеві вироби» та конструкції»	Старобільський р-н, с. Підгорівка, вул. Пушкіна, 1	
ТОВ «М-СПЕКТР»	смт. Мілове, вул. Міловська, 60	
2020 рік		
ТОВ «Щедрий Лан»	м. Старобільськ, вул. Південна, 1	48 314,87
ТОВ «Металсплавтехнології»	м. Старобільськ, вул. Лангемака, 76	
ТОВ «Северодонецькі металеві вироби» та конструкції»	Старобільський р-н, с. Підгорівка, вул. Пушкіна, 1	

ЕКСПОРТ

Найменування підприємства	Адреса	Обсяг зовнішньоекономічної діяльності, тис. грн.
2019 рік		
ТОВ «Металсплавтехнології»	м. Старобільськ, вул. Лангемака, 76	58 271,5
ТОВ «Сєверодонецькі металеві вироби» та конструкції»	Старобільський р-н, с. Підгорівка, вул. Пушкіна, 1	
2020 рік		
ТОВ «Металсплавтехнології»	м. Старобільськ, вул. Лангемака, 76	62 352,8
ТОВ «Сєверодонецькі металеві вироби» та конструкції»	Старобільський р-н, с. Підгорівка, вул. Пушкіна, 1	

**За даними східної митниці Держмитслужби України.

ЧМИРІВСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

Чмирівська громада розташована в регіоні, економіка якого базується переважно на виробництві продукції сільського господарства та харчової промисловості.

На території громади діють 42 фермерських господарств, які використовують 15 480 га земель.

Кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва, одиниць: 86, з них:

- 3 середніх підприємств;
- 43 малих підприємств;
- 40 фізичних осіб-підприємців.

Кількість супермаркетів, ринків, продовольчих/непродовольчих магазинів, загальна площа

Торгівельне обслуговування мешканців громади здійснюють 39 підприємств роздрібною торгівлю, загальною площею 741,51 м², із них:

- 31 продовольчих магазинів;
- 6 непродовольчих магазинів;
- 2 об'єктів торгівлі напівстаціонарні.

ШУЛЬГІНСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

Шульгинська громада розташована в регіоні, економіка якого

базується переважно на виробництві продукції сільського господарства та харчової промисловості.

На території громади діють 23 фермерських господарств, які використовують 7 522 га земель.

Кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва, одиниць: 136, з них:

- 56 середніх підприємств;
- 40 малих підприємств;
- 40 фізичних осіб-підприємців.

Кількість супермаркетів, ринків, продовольчих/непродовольчих магазинів, загальна площа

Торгівельне обслуговування мешканців громади здійснюють 41 підприємство роздрібної торгівлі, загальною площею 2164,5 м², із них:

- 29 продовольчих магазинів;
- 11 непродовольчих магазинів;
- 1 об'єкт торгівлі напівстаціонарний.

Основні проблеми:

тимчасова окупація території району;
руйнування та пошкодження майна суб'єктів господарювання;
релокація підприємств району до безпечних регіонів України;
невизначеність механізму та джерел фінансування відшкодування збитків суб'єктам господарювання;
повернення релокованих підприємств на територію району.

Основні завдання:

сприяння у проведенні оцінки збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та потреб на відновлення виробництв;

сприяння створенню податкового механізму для оновлення пошкодженого та зруйнованого виробничого обладнання;

сприяння у наданні державної фінансової підтримки суб'єктам мікро-, малого та середнього підприємництва в Україні, спрямованої на відновлення та розвиток підприємництва, а також сприяння створенню нових робочих місць;

сприяння у формуванні оптимального промислового виробництва, направлено на розвиток чи збільшення імпортозаміщення, експорт та максимальне забезпечення внутрішніх виробничих чи споживчих потреб в інтересах соціально-економічного розвитку;

залучення промислових підприємств до виставково-ярмаркових заходів, включення буклетів з їхньою продукцією до різноманітних каталогів;

сприяння пошуку нових ринків збуту промислової продукції.

Очікувані результати:

відновлення діяльності промислового комплексу шляхом повернення релокованих підприємств після де окупації до району;
забезпечення стійкого зростання ВРП на основі модернізації виробництва;
підвищення експортного потенціалу за рахунок розвитку інноваційної продукції;
виведення на зовнішні ринки продукції з високою часткою доданої вартості;
забезпечення працевлаштування населення;
збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів.

1.4. Паливно-енергетичний комплекс

Внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України пошкоджень або руйнувань зазнали об'єкти:

електроенергетики – понад 539 од. (ПЛ 110 кВ, ПЛ 35 кВ, ПС 110 кВ, ПС 35/10 кВ, ТП 10/0,4 кВ) та понад 2000 км повітряних ліній;

газопостачання – понад 1400 км газопроводів та 136 газорегуляторних пунктів.

Електроенергетичну галузь економіки району представляють: енергогенеруючі підприємства: ВП «Луганська ТЕС» ТОВ ДТЕК Східенерго»; енергорозподільчі: ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання».

Свою діяльність підприємства галузі району здійснювали у рамках оптового ринку електроенергії України.

Діяльність щодо транспортування природного газу розподільними трубопроводами у межах району здійснювало АТ «Луганськгаз», до складу якого входило Старобільське міжрайонне управління з експлуатації газового господарства.

Послуги з постачання природного газу за нерегульованим тарифом для промислових споживачів, бюджетних та релігійних організацій, а також побутових споживачів області надавало ТОВ «Луганськгаз Збут» та інші постачальники України.

Основні проблеми:

пошкодження або руйнування об'єктів паливно-енергетичного комплексу.

Основні завдання:

сприяння залученню інвестицій на підприємства електро- та газопостачання, впровадження новітніх розробок, які забезпечать підвищення технічних та технологічних показників ефективності використання устаткування.

Очікувані результати:

відновлення сталого і якісного електропостачання енергоємних промислових підприємств та інших підприємств регіону для забезпечення їх виробничої діяльності.

1.5. Агропромисловий комплекс

Старобільський район розташований на Старобільському геологічному горбисто-рівнинному плато в більш північній частині Луганської області. Це плато характеризується загальним нахилом поверхні в бік долини Сіверського Донця, тобто з півночі на південь. В геологічному відношенні Старобільський район належить до північного сектору Великого Донбасу. У надрах району в окремі геологічні часи утворилася велика кількість корисних копалин, головним чином крейдових, глинистих та піщаних будівельних матеріалів.

Клімат району – помірно-континентальний з жарким сухим літом і малосніжною з відлигами зимою.

Ґрунти району – чорноземи звичайні, малогумусні. Ґрунтоутворною основою є в основному важкоглинковий пас.

Повномасштабне вторгнення окупаційних військ Російської Федерації в Україну в лютому 2022 року спричинило величезні збитки для економіки Старобільського району, у тому числі в агропромисловому секторі. Аграрний сектор зазнав колосальних руйнувань та збитків через війну – це знищені поля, вкрадене зерно та техніка, готова продукція, зруйновані та розграбовані склади і підприємства. Вся територія Старобільського району потрапила під окупацію. Чітко визначити суму збитків аграрного сектору поки неможливо через продовження бойових дій на території Луганської області.

Родючі чорноземи перетворені в найбільш забруднені вибухівкою землі у світі. Значна частина території області потребуватиме розмінування.

Під час воєнних дій ґрунти зазнають різного негативного впливу. Від використання важкої техніки відбувається ущільнення ґрунту з порушенням гумусового шару та водного балансу, від вибухів – сильний тепловий вплив, який може змінювати стан ґрунтів, водний та кисневий режим (перепалення ґрунтів), а також – хімічне забруднення важкими металами, які потрапляють у землю внаслідок бомбардування. Якщо знехтувати цими впливами, це може призвести до серйозних наслідків у вигляді зниження родючості, ерозії, втрати біорізноманіття тощо. Окрім цього важливо враховувати, що важкі метали, які містяться у забруднених ґрунтах, можуть мігрувати до рослин, які там вирощуються. Далі ця продукція може потрапити на ринок. Такий ланцюжок взаємодії здатен вплинути на здоров'я кожного споживача.

За кращими прогнозами аграрії зможуть повернутися до нормальної роботи не раніше ніж через 2 роки після деокупації територій, за песимістичними – на це знадобиться щонайменше 10 років. Найбільш очікувані

витрати міжнародних донорів – це фінансування програм з розмінування території.

Через активні бойові дії на території Луганської області та тимчасову окупацію всієї частини Старобільського району дані про обсяг виробництва продукції сільського господарства за 2022 рік відсутні.

Оснoву агропромислового комплексу складають сільськогосподарські підприємства з обмеженою відповідальністю (СТОВ та ТОВ), приватні підприємства (ПП), учбові підприємства, відкриті акціонерні товариства (ВАТ) та фермерські господарства.

Загальна площа сільгоспугідь району складає 135,2 тис. га, з них 101,4 тис. га ріллі, яка повністю обробляється.

Ресурсний потенціал, корисні копалини: пісок, глина, крейда, мергель, прісні та мінеральні води, вугілля.

У рослинництві аграрний сектор представлено виробництвом зернових, технічних, кормових культур, картоплі, овочів та фруктів.

Основні показники виробництва продукції рослинництва за результатом 2021 року.

Посівні площі культур сільськогосподарських у сільськогосподарських підприємствах - 248182,17 га., що становить 78% від загальнообласних (669613,78 га).

Виробництво культур сільськогосподарських у сільськогосподарських підприємствах:

Культури зернові та зернобобові – 386538 т. (34% від загальнообласних – 1131712 т.);

Соняшник – 243453 т. (36% від загальнообласних – 683395 т.);

Культури плодові та ягідні – 5 т. (6% від загальнообласних – 79 т.).

Урожайність культур сільськогосподарських у сільськогосподарських підприємствах:

Культури зернові та зернобобові – 33,8 ц/га.
(при загальнообласних – 36,8 ц/га.);

Соняшник – 17,4 ц/га. (при загальнообласних – 18,6 ц/га.).

Питома вага у загальному виробництві основних сільськогосподарських культур у сільськогосподарських підприємствах:

Культури зернові та зернобобові – 34,2%;

Соняшник – 35,6%;

Культури плодові та ягідні – 6,3%.

Поголів'я великої рогатої худоби у сільськогосподарських підприємствах (на кінець 2021 року) – 4408 голів (41,3 % від загальнообласних – 10164 голови).

Питома вага поголів'я у загальній кількості основних видів сільськогосподарських тварин у сільськогосподарських підприємствах:

Велика рогата худоба - 43,4%;

у тому числі корови – 44,9%;

Свині – 54,1%;

Вівці та кози – 76,8%.

Виробництво продукції тваринництва у сільськогосподарських підприємствах:

М'ясо (жива вага) – 1077 ц;

Молоко – 80187 ц.

Основні проблеми:

окупація району та продовження ведення бойових дій на території;

мінне забруднення;

знищення або пошкодження агропромислової інфраструктури;

втрата майнового комплексу та матеріально-технічних ресурсів;

вимушена міграція населення.

Основні завдання:

проведення розрахунків потреби у продуктах харчування та товарах першої необхідності для забезпечення населення деокупованої території;

інвентаризація майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України;

визначення збитків, завданих власникам (землекористувачам) земельних ділянок сільськогосподарського призначення;

здійснення аналізу обсягів проведення сезонних польових робіт;

кількості сільськогосподарської техніки, придатної для використання;

наявної чисельності поголів'я сільськогосподарських тварин;

кількості виробничих потужностей, придатних для використання, залишків оборотних матеріальних активів та здійснення розрахунку щодо їх потреби;

сприяння відновленню функціонування суб'єктів підприємницької діяльності та створення нових;

забезпечення ефективної реалізації програм державної підтримки.

Очікувані результати:

проведення розмінування 100 % земель району;

відновлення агропромислового комплексу району;

повернення сільськогосподарських земель в економічний обіг;

відновлення родючості ґрунтів та розвиток меліоративних земель;

інвестиційна активність суб'єктів господарювання громад, підтримка місцевих аграріїв з боку місцевої влади.

1.6. Дорожня інфраструктура

На території Старобільського району автомобільні дороги загального

користування району знаходяться на балансі Департаменту розвитку, утримання мережі автомобільних доріг області, промисловості та транспорту облдержадміністрації.

Доріг загальнодержавного значення - 63,8 км.;

Місцевого значення - 434,4 км., в т. ч. комунальні - 136,2 км.

Підрозділи Донецької залізниці: Залізничних станцій – 1.

В результаті військового конфлікту дорожньо-транспортна інфраструктура району зазнала величезної шкоди.

Потрібно забезпечення ефективного функціонування дорожньо-транспортної інфраструктури району шляхом відновлення, збереження і розвитку транспортної системи.

Автомобільні дороги загального користування місцевого значення Старобільського району Луганської області

Індекс та номер дороги	Найменування дороги	Протяжність дороги (км)
O130801	Микільське - Морозівка - Мусіївка - Бараниківка км 0+000 - км	43,7
O130202	Біловодськ - Бараниківка км 0+000 - км 21+600	21,6
O130203	Литвинівка - Парневе - /Чугуїв - Мілове/ км 0+000 - км 15+000	15
O130204	Біловодськ - Брусівка км 0+000 - км 22+600	22,6
O130905	Новоайдар - Євсуг км 25+000 - км 44+700	19,7
		122,6
O130701	Красне Поле-Марківка з під'їздом до школи № 2 км 0+000 - км	17,3
O130702	Гераськівка - /Красне Поле - Марківка/ км 0+000 - км 1+800	1,8
O130703	/КПП "Просяне" - Біловодськ - Широкий/ - Просяне км 0+000 - км	2,5
O130704	Сичівка - Кризьке км 0+000 - км 2+500	2,5
O130705	/Старобільськ - Марківка/ - Сичанське км 0+000 - км 3+200	3,2
		27,3
O130802	Зоринівка - Микільське км 0+000 - км 9+100	9,1
O130803	Під'їзд до смт Мілового від автодороги /Чугуїв - Мілове/ км 0+000	3,3
		12,4
C130201	Бараниківка - Нижньобараниківка км 0+000 - км 8+400	8,4
C130202	Біловодськ - Богданівка км 0+000 - км 1+000	1
C130203	Новоолександрівка - Тернове км 0+000 - км 14+400	14,4
C130204	/Литвинівка - Парневе/ - Копані км 0+000 - км 1+900	1,9
C130205	/Литвинівка - Парневе/ - Гончарове км 0+000 - км 1+900	1,9
C130206	/Чугуїв - Мілове/ - Плугатар км 0+000 - км 6+700	6,7
C130207	/Чугуїв - Мілове/ - Новоспасівка км 0+000 - км 3+000	3
C130208	/Чугуїв - Мілове/ - Раздолля км 0+000 - км 4+700	4,7
C130209	Лимарівка - Кононівка км 0+000 - км 4+400	4,4
C130210	Новолимарівка - Крейдяне км 0+000 - км 4+600	4,6
C130211	/КПП "Просяне" - Широкий/ - Г ородне км 0+000 - км 1+600	1,6
C130212	Третьяківка - Данилівка км 0+000 - км 3+500	3,5
C130213	Данилівка - Вітрогон км 0+000 - км 9+100	9,1
C130214	/КПП "Просяне" - Широкий/ - Попівка км 0+000 - км 3+100	3,1
C130215	Біловодськ - Бараниківка/ - Узлісся км 0+000 - км 1+000	1
C130216	/Микільське - Бараниківка/ - Зелеківка км 0+000 - км 3+800	3,8

C130217	/Чугуїв - Мілове/ - Біловодськ км 0+000 - км 3+500	3,5
C130218	Біловодськ - с-ще КСП "50-річчя Жовтня" км 0+000 - км 2+000	2
C130219	/КПП "Просяне" - Широкий/ - Городище км 0+000 - км 5+600	5,6
C130220	/КПП "Просяне" - Широкий/ - Ноздрівка км 0+000 - км 2+200	2,2
		86,4
C130701	Під'їзд до с. Височинівки км 0+000 - км 8+800	8,8
C130702	Кам'янка - /Сватове - Мілове/ км 0+000 - км 1+000	1
C130703	/Сватове - Мілове/ - Крупчанське км 0+000 - км 5+800	5,8
C130704	Городище - Караван-Солодкий км 0+000 - км 7+500	7,5
C130705	/Старобільськ - Марківка/ - Крейдяне км 0+000 - км 3+200	3,2
C130706	Лобасове - Сичанське км 0+000 - км 3+300	3,3
C130707	Сичанське-Виноградне км 0+000 - км 7+700	7,7
C130708	/Старобільськ - Марківка/ - Марківське км 0+000 - км 2+100	2,1
C130709	Лісна Поляна - Тишківка з під'їздом до бази відпочинку "Лісна Поляна" км 0+000 - км 7+600	7,6
C130710	/Лісна Поляна - Тишківка/ - Скородна км 0+000 - км 2+000	2
C130711	Тернівка - Гераськівка км 0+000 - км 3+600	3,6
C130712	/Красне Поле - Марківка/ - Рудівка км 0+000 - км 1+900	1,9
C130713	Первомайське - Красне Поле км 0+000 - км 5+400	5,4
C130714	/Красне Поле - Марківка/ - Гераськівське км 0+000 - км 1+000	1
C130715	Під'їзд до Каськівки км 0+000 - км 1+900	1,9
C130716	/КПП "Просяне" - Біловодськ - Широкий/ - Лимарівка км 0+000 -	2,9
C130717	/КПП "Просяне" - Біловодськ - Широкий) - Розсохувате км 0+000	2,1
C130718	Липове - Кабичівка км 0+000 - км 17+300	17,3
C130719	Нова Україна - Бондарівка км 0+000 - км 9+100	9,1
C130720	Марківка - Кам'янка км 0+000 - км 0+600	0,6
C130721	Під'їзд до пам'ятника героям ВВВ від смт Марківки км 0+000 - км	1,1
C130722	Марківка - Євсуг км 0+000 - км 1+200	1,2
C130723	Кабичівка - Бондарівка км 0+000 - км 11+400	11,4
C130724	/Сватове - Новопокров - Мілове/ - Деркулове км 0+000 - км 4+400	4,4
		112,9
C130801	Микільське - Хоминське км 0+000 - км 15+600	15,6
C130802	Микільське - Водянолипове км 0+000 - км 7+500	7,5
C130803	Бондарівка - /Сватове - Мілове/ км 0+000 - км 1+700	1,7
C130804	/Чугуїв - Мілове/ - Яснопромінське км 0+000 - км 4+900	4,9
C130805	Великоцьк - Ярське км 0+000 - км 17+100	17,1
C130806	Журавське - Рання Зоря км 0+000 - км 11+000	11
C130807	Новострільцівка - Березове км 0+000 - км 6+000	6
C130808	Мусіївка - Кирносове км 0+000 - км 9+000	9
		72,8
Всього:		434,4

Мережа автомобільних доріг загального користування місцевого значення у Луганській області, які знаходяться на території, на якій здійснюють свої повноваження органи державної влади з урахуванням розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.11.2014 року (із змінами) № 1085-р

№	Найменування доріг	Протяжність всього, км
Дороги обласного призначення		
Біловодська селищна рада:		
1.	O130202 Біловодськ-Бараниківка км 0+000 - км 21+600	21,6
2.	O130203 Литвинівка-Парневе до Чугуїв-Мілове км 0+000 - км 15+000	15,0
3.	O130204 Біловодськ-Брусівка км 0+000 - км 22+600	22,6
4.	O130801 Микільськ-Морозівка-Мусіївка-Бараниківка, км 0+000 - км 6+000	6,0
5.	O130905 Новоайдар- Євсуг, км 25+000 - км 44+700	19,7
	Всього:	84,9
Новопсковська селищна рада, Білолуцька селищна рада:		
6.	O130304 Новопокровка-Танюшівка-Білолуцьк, км 2+800 - км 26+400	23,6
7.	O130305 (Троїцьке-Білокуракине-Старобільськ) - Білолуцьк, км 9+500 - км 15+500	6,0
8.	O131001 Закотне-Піски, км 0+000 - км 1+800	1,8
9.	O131003 Ганнусівка-Новорозсош, км 0+000 - км 27+800	27,8
	Всього:	59,2
Марківська селищна рада:		
10.	O130701 Красне Поле-Марківка з під'їздом до школи №2, км 0+000 - км 17+300	17,3
11.	O130702 Гераськівка-(Красне Поле-Марківка), км 0+000 - км 1+800	1,8
12.	O130703 (ПП "Присяне"-Біловодськ-Широкий)-Присяне, км 0+000 - км 2+500	2,5
13.	O130704 Сичівка-Кризьке, км 0+000 - км 2 +500	2,5
14.	O130705 (Старобільськ-Марківка)-Сичанське, км 0+000 - км 3+200	3,2
	Всього:	27,3
Міловська селищна рада:		
15.	O130801 Микільськ-Морозівка-Мусіївка-Бараниківка, км 0+000 - км 6+000 - км 43+700	37,7
16.	O130802 Зоринівка-Микільське, км 0+000 - км 9+100	9,1
17.	O130803 під'їзд к смт. Мілове, км 0+000 - км 3+300	3,3
	Всього:	50,1
Старобільська міська рада:		
18.	O131701 Світле (Чугуїв Мілове), км 0+000 - км 6+400	6,4
19.	O131702 Титарівка (Старобільськ-Луганськ-Донецьк), км 0+000 - км 2+500	2,5
20.	O131703 Під'їзд до ст. Половинкіне, км 0+000 - км 2+000	2,0
21.	O131704 (Старобільськ-Марківка)-Караяшник-Лозове, км 0+000 - км 17+600	17,6
22.	O131705 Під'їзд до с. Шпотиного, км 0+000 - км 10+300	10,3
23.	O131706 Шул'гінка-Кам'янка-Малохатка, км 0+000 - км 12+100	12,1
24.	O130507 Голубівка - Калмиківка км 2+300 - км 21+300	19,0
	Всього:	69,9
	РАЗОМ:	291,4
Дороги районного призначення		
Біловодська селищна рада		
1.	C130201 Бараниківка - Нижньобараниківка км 0+00-8+400	8,4
2.	C130202 Біловодськ - Богданівка км 0+000- км 1+000	1,0
3.	C130203 Новоолександрівка - Тернове км 0+000-км 14+400	14,4
4.	C130204 (Литвинівка - Парневе) - Копані км 0+000- км 1+900	1,9
5.	C130205 (Литвинівка - Парневе) - Гончарове км 0+000-км 1+900	1,9
6.	C130206 (Чугуїв - Мілове) - Плугатар км 0+000-км 6+700	6,7
7.	C130207 (Чугуїв - Мілове) - Новоспасівка км 0+000-км 3+00	3,0
8.	C130208 (Чугуїв - Мілове) - Роздолля км 0+000-км 4+700	4,7
9.	C130209 Лимарівка - Кононівка км 0+000-км 4+400	4,4
10.	C130210 Новолимарівка - Крейдяне км 0+000-км 4+600	4,6
11.	C130211 (ПП «Присяне»-Широкий) - Городне км 0+000- км 1+600	1,6

12.	С130212 Третяківка - Данилівка км 0+000-км 3+500	3,5
13.	С130213 Данилівка - Вітрогон км 0+000-км 9+100	9,1
14.	С130214 (ПП «Просяне» - Широкий) - Первомайськ км 0+000-км 3+100	3,1
15.	С130215 (Біловодськ - Бараниківка) - Узлісся км 0+000-км 1+000	1,0
16.	С130216 (Микільське - Бараниківка) - Зелеківка км 0+000- км 3+800	3,8
17.	С130217 (Чугуїв - Мілове) - Біловодськ км 0+000-км 3+500	3,5
18.	С130218 Біловодськ-с-ще КПС «50-річчя Жовтня» км 0+000-км 2+000	2,0
19.	С130219 (ПП «Просяне»-Широкий) - Городище км км 0+000-км 5+600	5,6
20.	С130220 (ПП «Просяне»-Широкий) - Ноздрівка км 0+000- км 2+200	2,2
	Всього:	86,4
Марківська селищна рада		
21.	С130701 під'їзд до Височинівки км 0+000-км 8+800	8,8
22.	С130702 Кам'янка-(Сватове-Мілове) км 0+000-км 1+000	1,0
23.	С130703 (Сватове-Мілове)-Крупчанське км 0+000-км 5+800	5,8
24.	С130704 Городище-Караван Солодкий км 0+000-км 7+500	7,5
25.	С130705 (Старобільськ-Марківка)-Крейдяне км 0+000-км 3+200	3,2
26.	С130706 Лобасове-Сичанське км 0+000-км 3+300	3,3
27.	С130707 Сичанське-Виноградне км 0+000-км 7+700	7,7
28.	С130708 (Старобільськ-Марківка)-Марківське км 0+000- км 2+100	2,1
29.	С130709 Лісна Поляна-Тишківка з під'їздом до бази відпочинку "Лісна Поляна" км 0+000-км 7+600	7,6
30.	С130710 (Лісна Поляна-Тишківка)-Скородна км 0+000-км 2+000	2,0
31.	С130711 Тернівка-Гераськівка км 0+000-км 3+600	3,6
32.	С130712 (Красне Поле-Марківка)-Рудівка км 0+000-км 1+900	1,9
33.	С130713 Первомайське-Красне Поле км 0+000-км 5+400	5,4
34.	С130714 (Красне Поле-Марківка)-Гераськівське км 0+000- км 1+000	1,0
35.	С130715 під'їзд до Касківки км 0+000-км 1+900	1,9
36.	С130716 (ПП "Просяне"-Біловодськ-Широкий)-Лимарівка км 0+000-км 2+900	2,9
37.	С130717 (ПП "Просяне"-Біловодськ-Широкий)- Розсохувате км 0+000-км 2+100	2,1
38.	С130718 Липове-Кабичівка км 0+000-км 17+300	17,3
39.	С130719 Нова Україна-Бондарівка км 0+000-км 9+100	9,1
40.	С130720 Марківка-Кам'янка км 0+000-км 0+600	0,6
41.	С130721 під'їзд до пам'ятника героям ВВВ від смт.Марківка км 0+000-км 1+100	1,1
42.	С130722 Марківка-Євсуг км 0+000-км 1+200	1,2
43.	С130723 Кабичівка-Бондарівка км 0+000-км 11+400	11,4
44.	С130724 (Сватове-Мілове)-Деркулове км 0+000-км 4+400	4,4
	Всього:	112,9
Міловська селищна рада:		
45.	С130801 Микільськ-Хоминське км 0+000-км 15+600	15,6
46.	С130802 Микільськ-Водянолипове км 0+000-км 7+500	7,5
47.	С130803 (Сватово-Мілове)-Бондарівка км 0+000-км 1+700	1,7
48.	С130804 (Чугуїв-Мілове)-Яснопроминське км 0+000-км 4+900	4,9
49.	С130805 Великіцьк-Ярське км 0+000-км 17+100	17,1
50.	С130806 Жураське- Рання Зоря км 0+000-км 11+000	11,0
51.	С130807 (Чугуїв-Мілове)-Березове км 0+000-км 6+000	6,0
52.	С130808 Мусіївка-Кірносове км 0+000-км 9+000	9,0
	Всього:	72,8
Новопсковська селищна рада, Білолуцька селищна рада:		
53.	С131001 Лисогорівка-Булавинівка км 0+000-5+000	5,0
54.	С131002 (Сватове-Новосков -Мілове)-Хворостяне-Ікове км 0+000-9+100	9,1
55.	С131003 Тев'яшево-Осинове км 0+000-4+900	4,9

56.	C131004 (КПП"Танюшівка"- Бахмут)-Рогове км 0+000-км 3+300	3,3
57.	C131005 (КПП"Танюшівка"-Бахмут)-Кубань км 0+000-км 5+900	5,9
58.	C131006 Білолуцьк-Зелений Гай км 0+000-км 14+400	14,4
59.	C131007 Під'їзд до с-ща КСП ім.Куйбишева від Білолуцька км 0+000-км 2+800	2,8
60.	C131008 Залісне-(Литвинове-Новобіла) км 0+000-км 0+800	0,8
61.	C131009 Новопокровка-Синельниково км 0+000-км 5+200	5,2
62.	C131010 Танюшівка-Соснівка км 0+000-км4+000	4,0
63.	C131011 Пелагіївка-(КПП"Танюшівка"- Старобільськ - Бахмут) км 0+000-км 0+900	0,9
64.	C131012 (КПП"Танюшівка"-Старобільськ - Бахмут) - Костянтинівка км 0+000-км 2+900	2,9
65.	C131013 Литвинове-Новобіла км 0+000-км18+200	18,2
66.	C131014 Шапран-(Литвинове-Новобіла) км 0+000-км 2+600	2,6
67.	C131015 Світле-(Литвинове-Новобіла) км 0+000- км 6+400	6,4
68.	C131016 Підїзд до с-ща ім.Чкалова від Новорозсоша км 0+000-км2+200	2,2
69.	C131017 Пантюхине-Ганнусівка км 0+000-км8+000	8,0
70.	C131018 Солоне-(Ганнусівка-Новорозсош) км 0+000-км 5+900	5,9
71.	C131019 Степне-(Ганнусівка-Новорозсош) км 0+000-к 3+500	3,5
72.	C131020 Об'їзд смт.Новопсков км 0+000-км 2+400	2,4
	Всього:	108,4
Старобільська міська рада:		
73.	C131701(Чугуїв-Мілове)-Джемільне км 0+000 -км 3+100	3,1
74.	C131702 Єгорівка-Світле км 6+400-км 10+800	4,4
75.	C131703 Під'їзд до с-ща 4 відділення КСП "Новий Донбас" км 0+000 - км 3+00	3,0
76.	C131704 (Чугуїв-Мілове)-Кринички км 0+000 - км 1+900	1,9
77.	C131705 (Чугуїв-Мілове)-Левадне км 0+000 -км 0+500	0,5
78.	C131706 (Троїцьке-Старобільськ)-Дубовівка км 0+000 - км 3+500	3,5
79.	C131707 (Троїцьке-Старобільськ)-Курячівка км 0+000 - км 1+100	1,1
80.	C131708 (ПП Танюшівка-Старобільськ-Бахмут)-Бутківка км 0+000 - км 1+800	1,8
81.	C131709 (ПП Танюшівка-Старобільськ-Бахмут)- Балакирівка км 0+000 - км 1+000	1,0
82.	C131710 (ПП Танюшівка-Старобільськ-Бахмут)-Проказіне км 0+000 - км 2+500	2,5
83.	C131711 Бондареве-Березове км 0+000 - км 2+600	2,6
84.	C131712 Садки-Західне км 0-км 2+300	2,3
85.	C131713 (Старобільськ-Марківка)-Тарабани км 0+000 - км 0+500	0,5
86.	C131714 Під'їзд до с. Вишневого км 0+000 км 1+000	1,0
87.	C131715 Під'їзд до с-ща Степового км 0+000 - км 2+100	2,1
88.	C131716 Шпотине-Тецьке км 10+300-км 15+300	5,0
89.	C131717 Під'їзд до с.Новоомелькового км 0+000-км 3+200	3,2
90.	C131718 Під'їзд до с.Сенькового км 0+000 - км 5+00	5,0
91.	C131719 Під'їзд до с.Оріхового км 0+000 км 1+200	1,2
92.	C131720 Піщане-Бутово км 0+000 - км 2+000	2,0
93.	C131721 Шулгінка-Омелькове км 0+0000 - км 13+100	13,1
94.	C131722 Малохатка-Лозуватка-Орлівка км 4+000 - км 16+000	12,0
95.	C131723 Малохатка-Валуїки км 0-км 3+800	3,8
96.	C131724 Лозовівка-Хворостянівка км 0+000 - км 6+100	6,1
97.	C131725 С-ще 3-го відділення КСП "Покровський" Верхня Покровка км 0+000 - км 3+000	3,0
98.	C131726 (ПП Танюшівка-Старобільськ-Бахмут)-Суханівка км 0-000 - км 8+600	8,6
99.	C131727 Лиман-Чмирівка км 0-км 2+200	2,2
100.	C131728 (ПП Танюшівка-Старобільськ-Бахмут)- Запорізьке-Чмирівка км 0+000 - км 5+600	5,6
101.	C131729 Підгорівка-Старобільськ через Новоселівку км 0+000 - км 3+000	3,0
102.	C131730 (Підгорівка-Кам'янка)-Титарівка км 0+000 - км 3+700	3,7

103.	С131731 Чмирівка-Бутове км 0+000 -км 5+200	5,2
104.	С131732 Підгорівка-Кам'янка км 0+000 - км 15+800	15,8
105.	С131733 Новоселівка-Титарівка-(Луганськ-Старобільськ- Донецьк) км 0+000 - км 3+600	3,6
	Всього:	133,4
	РАЗОМ:	513,9
	РАЗОМ ДОРІГ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ:	805,3

Відновлення дорожньої інфраструктури та покращання транспортного сполучення здійснювалося на території району відповідно до Регіональної цільової програми дорожнього будівництва у Луганській області на 2016-2023 роки (далі – Регіональна цільова програма), затвердженої розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 06.04.2016 № 189 (зі змінами).

Подальше виконання Регіональної цільової програми заходів дало б змогу забезпечити:

відновлення мережі автомобільних доріг загального користування після деокупації тимчасово окупованих територій Луганської області та Старобільського району зокрема;

покращання транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг загального користування місцевого значення за основними маршрутами, насамперед за напрямками районних, обласних центрів, територій та соціальних об'єктів;

зниження собівартості перевезення вантажів і пасажирів та збільшення прибутку на автомобільному транспорті у зв'язку з поліпшенням умов експлуатації автомобільного транспорту;

економію капітальних вкладень в автомобільний транспорт у зв'язку підвищенням продуктивності його роботи через збільшення середньої швидкості руху на відремонтованих ділянках дороги;

зниження втрат від дорожньо-транспортних пригод, що трапляються через незадовільний стан автомобільних доріг;

зменшення негативного впливу на навколишнє середовище;

збільшення дохідної частини місцевих бюджетів за рахунок повернення коштів у вигляді податків та обов'язкових платежів;

покращання соціально-економічного розвитку району, інвестиційного іміджу, задоволення потреб населення, підприємств, установ та організацій;

забезпечення фізичного доступу операторів телекомунікацій до об'єктів транспортної інфраструктури для прокладення телекомунікаційних мереж та створення інших типів спеціалізованої цифрової інфраструктури;

гарантійний строк експлуатації об'єктів капітального ремонту автомобільних доріг загального користування місцевого значення не менш як 10 років;

збереження наявної мережі доріг загального користування від руйнування; своєчасне виконання робіт та вжиття заходів з безпеки дорожнього руху;

забезпечити ліквідацію незадовільних умов руху автотранспорту, у тому числі на аварійних ділянках доріг загального користування, шляхом проведення на них ремонтних робіт;

ефективне використання наявних коштів та підвищення рівня якості робіт, що виконуються, у тому числі шляхом упровадження нових матеріалів та технологій;

економічно збалансовану сукупність шляхів транспортного сполучення району, що задовольнить потреби населення та підприємств у перевезеннях пасажирів і вантажів.

Основні проблеми:

великі обсяги пошкодження дорожньої інфраструктури;
відсутність технічних потужностей (обладнання) для виконання ремонтних/поточних робіт;

негативні наслідки після вторгнення Російської Федерації на територію України.

Основні завдання:

капітальний та поточний середній ремонт автомобільних доріг місцевого значення, інших населених пунктів (комунальних), що забезпечують транспортне сполучення між районами області та рух до опорних шкіл і лікарень;

усунення пошкодження дорожньої інфраструктури.

Очікувані результати:

покращання транспортно-експлуатаційного стану доріг, підвищення транзитного потенціалу району;

економічно збалансована сукупність шляхів транспортного сполучення в районі, що задовольнить потреби у перевезеннях пасажирів і вантажів.

1.7. Транспортна інфраструктура

На території Старобільського району логістичні послуги доставки вантажних та поштових відправлень до повномасштабного вторгнення РФ надавали: «Нова Пошта» (Вантажне відділення №1, вул. Лангемака, 76; Поштове відділення №2, вул. Центральна, 23; Поштове відділення №3, вул. Ватутіна, 66; Вантажне відділення №4, площа Товарна,3); «Інтайм» (вул. Трудова, 18); «Делівері» (вул. Гімназична, 76) та Центр поштового зв'язку №7.

У зв'язку із повномасштабним вторгненням РФ на територію України та окупацією частини території, було пошкоджено та знищено багато техніки, станом на 01.01.2024 не можливо оцінити розмір заподіяної шкоди та збитків. Тому існує велика потреба саме в комунальній техніці, яка буде вкрай необхідна після деокупації території Старобільського району.

Перелік потреб у комунальній техніці та транспорті у розрізі територіальних громад Старобільського району Луганської області

Адміністративно-територіальна одиниця	Тип/вид техніки	Технічні характеристики	К-ть	Сфера застосування	Підприємство отримувач
Білолуцька селищна територіальна громада Старобільського району Луганської області	Трактор	Трактор колісний КАТА- KE 454	1	Відновлювальні роботи	Комунальне підприємство
	Екскаватор	Екскаватор SANY SY50U-Tier 4F	1	Відновлювальні роботи	
	Самоскид	Будівельний самоскид на шасі FOTON AUMARK VJ 1088 GVW 8,5т	1	Відновлювальні роботи	
	Причіп тракторний	Причіп тракторний 2ПТС-6	1	Відновлювальні роботи	
	СМІТЄВІЗ	СМІТЄВІЗ з бічним навантаженням 1020 м.куб	1	Відновлювальні роботи	
	Вакуумна машина	Вакуумна машина КО503-В-1 О(асенізаторська)	1	Відновлювальні роботи	
	Аварійно-ремонтна майстерня	Аварійно-ремонтна майстерня на базі renault trafik 5+1	1	Відновлювальні роботи	
Біловодська селищна територіальна громада Старобільського району Луганської області	Сміттевоз	Сміттевоз MAN із боковим завантаженням, місткість кузова 13 м ³	2	Вивезення побутових відходів	Біловодське РЕП
	Асенізатор	Асенізатор MAN об'єм цистерни 6 м ³	2	Вивезення рідких відходів	
	Мулососна машина	Мулососна машина MAN об'єм цистерни 6 м ³	1	Відкачка мулу	
	Екскаватор	Екскаватор ВОВКАТ В780, потужність двигуна до 80 кВт, ємність 0,5 м ³	1	Благоустрій	
	Трактор	Трактор МТЗ 80, 82 (ЮМЗ)	13	Благоустрій	
	Причеп тракторний	Причеп тракторний, вантажопідйомність 6 т	13	Благоустрій	
	Навантажувач	Навантажувач ВОВКАТ В700, потужність двигуна до 80 кВт, фронтальний	1	Благоустрій	
	Вантажний автомобіль	Вантажний автомобіль MAN, вантажопідйомність до 7 т	3	Благоустрій	
	Автовишка	Автовишка MAN,	1	Благоустрій	
	Мікроавтобус	Мікроавтобус Renault Trafic (7 місць)	1	Благоустрій, водопостачання	
Косарка роторна до трактора	Косарка роторна навесна до трактора МТЗ (ЮМЗ)	13	Благоустрій		
Марківська селищна територіальна громада Старобільського району Луганської області	Асенізаторна машина вакуумна	Асенізаторна машина вакуумна АТ ВО-0702 на шасі DAYUN CGC1120 або аналог	1	Комунальні послуги	КП «Марківка вода»
	Асенізаторна машина вакуумна	Асенізаторна машина вакуумна АТ ВО-0702 на шасі DAYUN CGC1120 або аналог	1	Комунальні послуги	МКП «Марківський комунальник»

Сміттєвоз з боковим завантаженням	Сміттєвоз з боковим завантаженням АТ-4022 на шасі DAYUN CGC1120 або аналог V-9 м ³ , V-22 м ³	1	Комунальні послуги	
Комбінована дорожня машина	з установкою ямкового ремонту, піскорозкидувачем та поворотним відвалом, ємністю для води 12 т;	1	Комунальні послуги	
Авто-підйомник телескопічний	Автопідйомник телескопічний СТЕ В- lift 187 НУ на шасі DAYUN CGC1100,;160 аналог висота підйому 18,0 м	1	Комунальні послуги	
Вантажний автомобіль з маніпулятором	Вантажопідйомний момент 10т	1	Комунальні послуги	
Автоцистерна для доставки води на шасі	Автоцистерна для доставки води на шасі Dayun CGC 1120, або аналог V-5,0м3	1	Комунальні послуги	КП «Марківка вода»
Аварійно-ремонтний автомобіль	4x4	1	Комунальні послуги	КП «Марківка вода»
Аварійно-ремонтний автомобіль	4x4	1	Комунальні послуги	МКП «Марківський комунальник»
Трактор середньої потужності	Трактор середньої потужності: JCB 2155, CASE 110/125, John Deere 6110/6135	1	Комунальні послуги	КП «Марківка вода»
Трактор середньої потужності	Трактор середньої потужності: JCB 2155, CASE 110/125, John Deere 6110/6135 або аналоги	5	Комунальні послуги	МКП «Марківський комунальник»
Екскаватор-навантажувач середнього класу:	Екскаватор-навантажувач середнього класу: JCB 3CX, Cat 432/434 або аналоги	1	Комунальні послуги	КП «Марківка вода»
Екскаватор-навантажувач середнього класу:	Екскаватор-навантажувач середнього класу: JCB 3CX, Cat 432/434 або аналоги	1	Комунальні послуги	МКП «Марківський комунальник»
Причіп до трактора	Причіп до трактора 2ТСП-4/2ТСП-6 або аналоги вантажопідйомність 4,5-6,5т	4	Комунальні послуги	
Причіп до трактора	Причіп до трактора 2ТСП-4/2ТСП-6 або аналоги вантажопідйомність	4	Комунальні послуги	
Причіп до трактора	Причіп до трактора 2ТСП-4/2ТСП-6 або аналоги Вантажопідйомність 4,56,5т	1	Комунальні послуги	КП «Марківка вода»
Бульдозер	Бульдозер CASE 1150L Глибина обробки 0,48м Ширину відвала 2,2м	1	Комунальні послуги	
Бульдозер	Бульдозер CASE 1150L Глибина обробки 0,48м Ширину відвала 2,2м	1	Комунальні послуги	МКП «Марківський комунальник»
Телескопічний навантажувач	Manitou MT-X 1235 ST телескопічний навантажувач Вантажопідйомність 3,5т Висота підйому 12м	1	Комунальні послуги	

	Відвали снігоочисні	Відвали снігоочисні всі типи імпортованих тракторів Ширина загальна, 4м Висота 1.12	4	Комунальні послуги	
	Відвали снігоочисні з адаптацією на телескопічні навантажувачі	Відвали снігоочисні з адаптацією на телескопічні навантажувачі усіх виробників Ширина загальна, 2,4м	1	Комунальні послуги	
	Косарка дорожня до трактора	Косарка дорожня до трактора ПДМ- 1,65	3	Комунальні послуги	
	Євроконтейнери	Євроконтейнери для ТПВ v-1,1м3	150	Комунальні послуги	
	Розкидач піску	Розкидач піску РП-3 Об'єм бункера 3 .з м	1	Комунальні послуги	
	Навісний піско-	Навісний піскорозкидувач PS250 Ємність 250л	1	Комунальні послуги	
Міловська селищна територіальна громада Старобільського району Луганської області	машина асенізаторна		2	Відкачка септиків систем локальної каналізації, очищення зливних систем	Комунальне підприємство "Комсервіс" Міловської селищної ради
	трактор ЮМЗ з ковшем та лопатою		2	Екскаватор та бульдозер	
	мікроавтобус		2	Для перевезення співробітників, аварійних бригад.	
	трактор КИЙ з лафетом		2	Вивезення сміття	Міловське житлово-комунальне підприємство
	Тракторний подрібнювач		1	Обрізання гілок	
	Смітєвез		3	Вивезення сміття	
	Фронтальний навантажувач (КРАБ)		1	Погрузочні роботи	
Новопсковська селищна територіальна громада Старобільського району Луганської області	Асенізаційна машина	об'єм цистерни 9-12 м куб.; продуктивність насосу від 390 м3/час; макс. глибина всмоктування до 8 м; колісна формула 4 х 2, тип двигуна дизельний	1	відкачка септиків систем локальної каналізації	КП "Новопсков-житло"
	Автовишка	робоча висота 18-21м; тип підйомника - телескопічний; спосіб управління - електрогідравлічний; максимальна вантажопідйомність люльки - 250 кг, максимальна кількість людей в люльці - 2, горизонтальний виліт стріли до 12.5 м, колісна формула -	1	обслуговування вуличного освітлення, видалення зелених насаджень (аварійних дерев), тощо	
	Самоскид	місткість кузова 12-16 м3, колісна формула 4 х 2 або 6х4, П-подібна платформа, заднє розвантаження, блокування диференціала, технічно допустима вантажопідйомність до 20000	2	земляні роботи, навантаження, транспортування вантажів, уламків від руйнувань	

		кг, тип двигуна - дизельний			
	Навантажувач універсальний	вантажопідйомність до 2700 кг; номінальна потужність від 62 кВт (84 к. с.), максимальна висота розвантаження 3.3 м, ширина ріжучої кромки ковша від 2м, ергономічна кабіна	1	земляні роботи, чищення снігу, навантаження, тощо	
	Екскаватор- навантажувач	максимальний об'єм ковша для копання до 0,4 м ³ ; ширина ковша для копання - 60 см; максимальна глибина копання до 5,6 м;	1	земляні роботи, чищення снігу, навантаження, тощо	
	Трактор	вага трактора до 4500 кг, об'єм двигуна до 4400 см ³ , тип двигуна - дизельний, фронтальний навантажувач / відвал, причеп 2ПТС-4 чи	1	земляні роботи, навантаження, транспортування вантажів	
	Трактор з маніпулятором	вага трактора до 4500 кг, об'єм двигуна до 4400 см ³ , тип двигуна - дизельний, Максимальний виліт стріли 5,5 м, вантажопідйомність на 1м, 3000 кг, вантажопідйомність на макс. виліт 725 кг вантажопідйомність на макс. виліт (фактична) 1300 кг, максимальна висота підйому стріли 6,7м, мінімальна потужність насоса, л/хв 40 можливість буксирування причепа 2ПТС-4 та аналоги, причеп 2ПТС-4 чи аналоги	1	Навантаження / розвантаження, транспортування вантажів, уламків від руйнувань	
	Сміттєвоз	з боковим навантаженням, об'єм бункера 15 м ³ , коефіцієнт пресування - до 4, система завантаження - механічна, тип приводу робочих органів - гідролічний, вантажопідйомність 750	2	поводження з ТПВ	
Старобільська міська територіальна група Старобільського району Луганської області	Екскаватор	Екскаватор ЭО 2621	2	Ремонтні роботи	КП «Вода Старобільщини» Старобільської міської ради
	Автомобіль	Автомобіль ГАЗ 33021 (Газель)	1	Транспортування устаткування	
	Автомобіль	Автомобіль ГАЗ 31-105	1	Транспортування співробітників	
	Автомобіль	Автомобіль УАЗ-452	1	Транспортування устаткування та матеріалів та ремонтних бригад	
	Вакуумна машина	Вакуумна машина КО-505 Об'єм цистерни 10 т	1	Ремонтні роботи	
	Вакуумна машин	Вакуумна машина КО-503 Об'єм цистерни 5 т	1	Ремонтні роботи	

	Автомобіль вантажний	Автомобіль вантажний АВР ГАЗ 3307 Вантажопідйомність 4,5 т	1	Транспортування устаткування	
	Кран	Кран КС-4562 Вантажопідйомність 20 т	1	Ремонтні роботи	
	Автомобіль-сміттевоз		3	Вивіз сміття	КП «Благоустрій міста Старобільськ» Старобільської міської ради
	Автосамоскид		1	Благоустрій	
	Екскаватор одноковшовий		1	Благоустрій	
	Трактор		3	Благоустрій	
	Автогрейдер		1	Благоустрій	
Чмирівська сільська територіальна громада Старобільського району Луганської області	Навантажувач	Навантажувач JCB 533-105	1	прибирання побутових відходів та руйнувань	КП "Обрій" Чмирівська сільська військова адміністрація Старобільського району Луганської області
	Ківш	Ківш А.ТОМ 2,0 м ³ Evolution	1	ведення земляних, ґрунтових, снігоприбиральних робіт, для транспортування сипучих вантажів	
	Екскаватор-навантажувач	Екскаватор-навантажувач JCB 3СХ	2	землерийні і кар'єрні роботи; розвантаження та завантаження матеріалів; транспортування вантажів на невеликі відстані; буксирування обладнання та техніки; відсіпання сипучих матеріалів; прибирання дворів від снігу та сміття;	
	Машина дорожня комбінована автомобіль-самоскид	Машина дорожня комбінована автомобіль-самоскид Ford-3542	2	вивезення будівельного та побутового сміття	
	Грейдер	Грейдер SEM 922AWD з зимовим відвалом	1	розчищення і вирівнювання території	
	Сміттевоз	Сміттевоз IVECO EURO CARGO ML120E22	1	вивіз побутового сміття	
	Трактор колісний	Трактор колісний 100 к.с	2	дорожньо-будівельні, землерийні, транспортні роботи	
	Тракторний самоскидний причеп	Тракторний самоскидний причеп 2ТСП-6	2	вивезення будівельного та побутового сміття	

	Рубальна машина дробарка	Рубальна машина дробарка PST160T	1	благоустрій території санітарне обрізання дерев(подріб-нення гілок)	
	Пожежна машина	Пожежна машина RENAULT Midlum 210 dci Fire Truck	1	гасіння пожеж, ліквідація аварій і катастроф	
	Автокран	Автокран XCMG XCT16	1	монтажно-будівельні роботи, розвантажувально-навантажувальні процеси ,прокладання трубопроводів, газопроводів, інших комунікацій, рятувально-евакуаційні роботи, ліквідація аварій і наслідків стихійних лих	
	Автопідіймач	Автопідіймач АПГ 18	1	благоустрій території санітарне обрізання дерев(подріб-нення гілок) ремонт дахів, заміна ліхтарів	
Шульгинська сільська територіальна громада Старобільського району Луганської області	Екскаватор	Екскаватор JCB 4 CX Потужність двигуна - 74.1 кВт; Загальна маса - 8661 кг; Об'єм навантажувального ковша -1.1 куб.м; Об'єм екскаваторного ковша - 0.48 куб.м; Максимально можлива глибина копання - 4.33/5.52м	1	відновлення життєдіяльності громади після деокупації; благоустрій території громади	Комунальне підприємство «Шульгинкакомунсервіс»
	Відвал загального призначення	Відвал загального призначення 5- позиційний (3,0 ширина) SP 5-3000 Ширина 3000 мм; Глибина 980 мм; Висота 1157 мм; Вага - 604 кг; Основна сталь S355; Кут розвороту - 27°	1	відновлення життєдіяльності громади після деокупації; благоустрій території громади	
	Трактор	Потужність двигуна 40 л.с.; Коробка передач (4+1)х2; Колесна формула 4х4 (повний привід); Кількість циліндрів - 4; Тип палива - дизельне; Габаритні розміри: 3350х1500х2160; Маса - 1550	1	відновлення життєдіяльності громади після деокупації; благоустрій території громади	
	Самоскид	САМОСКИД НА ШАСІ МАЗ-651628520-000 (Євро-5) із заднім розвантаженням та U-образною платформою, призначений для перевезення різних будівельних вантажів., Г/П 28,5 Т.	1	відновлення життєдіяльності громади після деокупації; благоустрій території громади	

	Пасажирський мікроавтобус	IVECO Daily 50C15 CV/P, (19 місць) (або аналог)	2	відновлення життєдіяльності громади після деокупації пасажирські перевезення між населеними пунктами громади	
--	---------------------------	---	---	--	--

Основні проблеми:

пошкоджена транспортна та дорожня інфраструктура через ведення бойових дій та використання важкої техніки;
 довготривале розмінування територій;
 відновлення діяльності підприємств всіх галузей;
 збільшення експлуатаційних витрат через підвищення цін на енергоносії, паливо, запчастини і матеріали;
 дефіцит робітничих кадрів;

Основні завдання:

відновлення транспортно-логістичної інфраструктури та покращання транспортного сполучення з урахуванням вимог інклюзивності;
 сприяння відновленню об'єктів автомобільного транспорту;
 сприяння розвитку інфраструктури залізничного транспорту;
 максимальне озеленення території населених пунктів і розділових смуг.

Очікувані результати:

відновлення пасажирських перевезень на міських, приміських і міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території однієї територіальної громади, з урахуванням вимог інклюзивності;
 відновлення пасажирських перевезень на міжміських і приміських автобусних маршрутах загального користування, що проходять територією двох або більше територіальних громад та не виходять за межі території району, з урахуванням вимог інклюзивності;
 забезпечення безпеки дорожнього руху;
 розвиток інфраструктури залізничного транспорту.

1.8. Зв'язок та інформаційний простір

Зв'язок в громадах району забезпечувало відділення Луганської дирекції ПАТ «Укрпошта».

Також на території району розгорталися телекомунікаційні мережі третього та четвертого покоління (далі – 3G, 4G) за напрямками розвитку ПрАТ «Vodafone УКРАЇНА», ПрАТ «Київстар» та ТОВ «ЛАЙФСЕЛЛ».

На території Старобільського району здійснювали свою діяльність велика кількість інтернет провайдерів, зокрема:

На території Біловодської територіальної громади провадили діяльність 6 інтернет-провайдерів (Альфа IP, Доріс, Мережа +, Укртелеком, VLC, My telecom), які надавали послуги провідного (кабельного) та безпроводного інтернету. Мобільний зв'язок та інтернет забезпечувався 3 операторами (Київстар, Lifecell, Vodafone).

На території Білолуцької територіальної громади провадили діяльність 2 інтернет-провайдери (ПАТ «Укртелеком», ТОВ «Майтелеком»), які надавали послуги провідного (кабельного) та безпроводного інтернету. Мобільний зв'язок та інтернет забезпечувався 3 операторами (Київстар, Lifecell, Vodafone). На території громади налічувалось 4 стаціонарних відділення поштового зв'язку, де надавалися 25 видів послуг.

На території Марківської територіальної громади провадили діяльність 4 інтернет-провайдери (ПАТ «Укртелеком», ПАО «Доріс», Мережа+, My telecom), які надавали послуги провідного (кабельного) та безпроводного інтернету. Мобільний зв'язок та інтернет забезпечувався 3 операторами (Київстар, Lifecell, Vodafone).

На території Міловської територіальної громади провадили діяльність 2 інтернет-провайдери (ПАТ «Укртелеком» та ТОВ «Мережа+»), які надавали послуги провідного (кабельного) та безпроводного інтернету. Мобільний зв'язок та інтернет забезпечувався 3 операторами (Київстар, Lifecell, Vodafone). Забезпеченням поштового зв'язку в Міловській громаді займалося відділення поштового зв'язку «Мілове» Луганської дирекції ПАТ «Укрпошта».

На території Новопсковської громади провадили діяльність 4 інтернет провайдери (ПАТ «Укртелеком», ТОВ «Нові телемережі», ПАО «Доріс», Мережа+), які надавали послуги провідного (кабельного) та безпроводного інтернету. Мобільний зв'язок та інтернет забезпечувався 3 операторами (Київстар, Lifecell, Vodafone).

На території Старобільської міської територіальної громади провадили діяльність 7 інтернет-провайдерів (ПАТ «Укртелеком», ТОВ «Стар-нет», ПрАТ «Доріс», «Альфа IP», Мережа+, «Восток нет», VLC), які надавали послуги провідного (кабельного) та безпроводного інтернету. Мобільний зв'язок та мобільний інтернет, завдяки 3G та 4G покриття, забезпечувався 3 операторами (Київстар, Lifecell, Vodafone).

На території Міловської територіальної громади провадили діяльність 3 інтернет-провайдери (ПАТ «Укртелеком», «Альфа IP» та ТОВ «Мережа+»), які надавали послуги провідного (кабельного) та безпроводного інтернету. Мобільний зв'язок та інтернет, завдяки 3G та 4G покриття, забезпечувався 3 операторами (Київстар, Lifecell, Vodafone).

На території Міловської територіальної громади провадили діяльність 3 інтернет-провайдери (ПАТ «Укртелеком», «Альфа IP» та ТОВ «Мережа+»), які надавали послуги провідного (кабельного) та безпроводного інтернету. Мобільний зв'язок та інтернет, завдяки 3G та 4G покриття, забезпечувався 3 операторами (Київстар, Lifecell, Vodafone).

Під час повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію району загарбниками було вимкнено мережі українських операторів

мобільного зв'язку. Наразі по всій території Луганської області не працює жоден український оператор мобільного зв'язку.

Також зафіксовано численні руйнування внаслідок воєнних дій обладнання українських операторів мобільного зв'язку та приміщень де розташовувались відділення АТ «Укрпошта». Завдані збитки можливо буде підрахувати після деокупації території.

Програми загальнонаціональних телекомпаній були доступні для перегляду в аналоговому та цифровому форматах на всій території району, окрім населених пунктів, де не працюють провайдери програмної послуги та слабкий сигнал ефірного телебачення, недостатня кількість передавачів, обмежена їх потужність.

Дозволи на трансляції телевізійних та радіосигналів отримали: ПАТ НСТУ (канали: UA:Перший, UA:Донбас, UA:Культура), державний телеканал «Дом», оператор багатоканальної телевежі ТОВ «Зеонбуд» (32 найбільш рейтингові телеканали), Перший Західний та канал «2+2». Телеканал «UA:Перший» працював у цифровому і аналоговому форматі.

Основні проблеми:

відсутність доступу до рухомого (мобільного) зв'язку українських операторів та швидкісного Інтернету від українських провайдерів на всій території району;

відсутність доступу до послуг АТ «Укрпошта» (поштові відправлення, видача пенсій, переказ коштів тощо);

відсутній радіосигнал у населених пунктах Луганщини; відсутній сигнал українського телемовлення; відсутність місцевих друкованих ЗМІ.

Основні завдання:

сприяння розбудові інфраструктури Інтернету та стільникового мобільного зв'язку, доступу до них споживачів;

сприяння підвищенню рівня якості зв'язку;

налагодження сталої роботи відділень АТ «Укрпошта» на всій території району.

Очікувані результати:

доступ до Інтернету та рухомого (мобільного) зв'язку на всій території району;

стала робота відділень АТ «Укрпошта» у всіх населених пунктах району; доступ до українського телерадіомовлення по всій території району.

1.9. Житлово-комунальне господарство

Внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України вся територія району є окупованою. Обладнання підприємств житлово-комунального господарства, зокрема водопровідно-каналізаційного

господарства, теплоенергетики, житлового фонду, зазнало значних пошкоджень або не підконтрольне, тому з початком бойових дій надання послуг припинено.

Інформація про пошкоджене та зруйноване житло вноситься до Державної електронної системи обліку руйнувань, статусу відновлення інфраструктури України.

Після деокупації району, проведення стабілізаційних і безпекових заходів, отримання повного та безперешкодного доступу до об'єктів нерухомого майна з метою конкретизації пошкоджень/руйнувань буде проведена робота з обстеження відповідних об'єктів у порядку, встановленому чинним законодавством. Підприємства житлово-комунального господарства та органи місцевого самоврядування відновлять свою роботу у повному обсязі згідно з Планом дій органів виконавчої влади з відновлення деокупованих територій територіальних громад, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1219-р, та з урахуванням фактичного стану інфраструктури району.

До 24.02.2022 послуги із централізованого водопостачання та водовідведення в населених пунктах області здійснювало комунальне підприємство КП «Вода Старобільщини».

У сільській місцевості надання такої послуги забезпечували КП «Біловодське ремонтно-експлуатаційне підприємство», КП «Марківкавода», КП «Комсервіс» Міловської селищної ради, КП «Новопсковжитло», та інші підприємства.

Системи водопостачання працювали стабільно від водозаборів до виконавців послуг та їх споживачів.

Пошкоджень/руйнувань зазнали автомобільна та спеціалізована техніка, адмінбудівлі, гаражі, матеріальні склади, мережі електроустаткування, магістральні та розвідні мережі. Розмір завданої шкоди буде можливо з'ясувати після припинення активних бойових дій та детального обстеження.

Послуги з управління побутовими відходами на території району надавалися комунальними підприємствами району.

Під час бойових дій частково пошкоджено майно комунальних підприємств, які провадили діяльність у сфері управління побутовими відходами. В основному це спецтехніка (сміттевози, бульдозери, трактори, екскаватори), контейнери для збирання відходів, контейнерні майданчики.

Основні проблеми:

збитковість комунальних підприємств водопостачання та водовідведення, теплопостачання;

незадовільний технічний стан систем водопостачання та водовідведення, комунальної теплоенергетики, низький ККД обладнання;

незадовільний стан благоустрою населених пунктів (дорожнього покриття вулиць та доріг, мереж зовнішнього освітлення вулиць).

Основні завдання:

сприяння залученню інвестицій на підприємства електро- та газопостачання, впровадження новітніх розробок, які забезпечать підвищення технічних та технологічних показників ефективності використання устаткування;

сприяння реформуванню та розвитку водопровідно-каналізаційного господарства;

сприяння відновленню та модернізації матеріально-технічної бази комунальних підприємств;

сприяння забезпеченню повного збирання, перевезення, перероблення, утилізації та захоронення ТПВ і запобігання їх шкідливій дії на навколишнє природне середовище та здоров'я людей;

сприяння утриманню у належному стані вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах району;

сприяння підвищенню рівня благоустрою територій – будівництво, реконструкція і капітальний ремонт мереж вуличного освітлення у населених пунктах району.

Очікувані результати:

покращання матеріально-технічної бази комунальних підприємств району; забезпечення населення області питною водою, якість якої відповідає чинним нормативним вимогам;

забезпечення населених пунктів сталим та якісним тепlopостачанням, зменшення екологічного навантаження на довкілля;

підвищення рівня благоустрою територій.

1.10. Будівництво

Будівництво – одна з найважливіших галузей економіки, від якої залежить ефективність функціонування всієї системи господарювання області. Показники її роботи є індикатором загального стану економіки.

Внаслідок бойових дій на території Старобільського району пошкоджено та зруйновано багато об'єктів критичної та соціальної інфраструктури. Враховуючи надскладну обстановку, пов'язану із веденням бойових дій, окупацією всієї території Старобільського району встановити їх реальний стан та провести обстеження таких об'єктів наразі неможливо.

В 2022 році будівельна галузь району опинилася в складній ситуації, всі будівельні роботи які планувалося виконати зупинилися 24 лютого 2022 року і до кінця року відновлені не були.

Враховуючи значне руйнування житлового фонду в ході бойових дій, питання будівництва житла виходить на перший план. На цьому фоні та враховуючи малий обсяг житлового будівництва у попередні роки, відмічається тенденція постійного зростання вартості житла на первинному та вторинному ринках. Низький рівень доходів населення призводить до відсутності

платоспроможного попиту на житло і, як наслідок, унеможливило вирішення житлових проблем громадянами за власні кошти.

З метою забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб Старобільського району Луганської області, які потребують поліпшення житлових умов, шляхом сприяння реалізації права на отримання доступного, тимчасового житла переселенцями, з урахуванням обґрунтованих потреб і можливостей зазначеної категорії осіб розпорядженням голови Старобільської РДА від 24.07.2023 № 56 була затверджена «Програма забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб на період 2023 – 2025 років».

Першочерговими стабілізаційними заходами, передбаченими Планом першочергових дій із стабілізації ситуації на деокупованих територіях, який затверджений розпорядженням голови Старобільської районної державної адміністрації Луганської області від 20.09.2023 № 72, після деокупації стануть:

Здійснення заходів щодо залучення міжнародної технічної допомоги для відновлення пошкодженої/зруйнованої інфраструктури населених пунктів, надання гуманітарної допомоги.

Створення комісій для обстеження житлових будинків та об'єктів нерухомого майна, визначення стану їх придатності для подальшої експлуатації, потреби у будівельних матеріалах для проведення ремонтних та відновлювальних робіт, розміру збитків, завданих внаслідок збройної агресії РФ.

Відновлення пошкоджених об'єктів соціальної інфраструктури (закладів освіти, культури, фізичної культури та спорту, охорони здоров'я, соціального забезпечення, Пенсійного фонду України, дитячих оздоровчих таборів, наукових установ, закладів соціального захисту населення, закладів, які здійснюють соціальний захист дітей), об'єктів фізичної інфраструктури, будівель адміністративного призначення, в тому числі таких, в яких надаються адміністративні послуги, розміщуються органи управління та сили цивільного захисту, зокрема пожежно-рятувальні підрозділи та аварійно-рятувальні служби; пошкоджених об'єктів житлового фонду, зокрема багатоквартирних житлових будинків, гуртожитків, шляхом будівництва (капітального ремонту, реконструкції).

1.11. Інвестиційна діяльність та міжнародна технічна допомога

Основною складовою **капітальних інвестицій**, як і минулими роками, залишаються власні кошти суб'єктів господарювання, частка яких становила понад 60 % від загальної суми інвестицій.

У технологічній структурі переважають витрати на впровадження прогресивних технологічних процесів, реконструкцію та технічне переоснащення, освоєння виробництва нової конкурентоспроможної продукції.

Зменшення інвестицій у 2022 році обумовлено збройною агресією Російської Федерації та майже повною окупацією території Старобільського району.

За рахунок оновлення матеріально-технічної бази, освоєння нових ліній виробництва, будівництва нових об'єктів зберігання сільськогосподарської продукції, фінансової підтримки з боку держави та міжнародних організацій прогнозується поступове збільшення інвестицій в основний капітал до рівня 2021 року.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» було передбачено ряд бюджетних програм, направлених на розвиток регіонів. Однак згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 10.03.2022 № 245 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету» (зі змінами) та від 01.04.2022 № 401 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету» (зі змінами) фінансування більшості із цих бюджетних програм скорочено повністю або частково, а кошти спрямовано до резервного фонду державного бюджету.

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації та тимчасовою окупацією всієї території району діяльність щодо залучення інвестиційних надходжень у розвиток району суттєво змінилася та на цей час направлена на підтримку суб'єктів господарювання та вимушено переміщених осіб з Луганщини.

На постійній основі проводиться моніторинг заходів, направлених на відбудову району шляхом налагодження ділових зв'язків з міжнародними партнерами.

Після 24.02.2022 реалізація інвестиційних проєктів була призупинена. Протягом 2022-2023 років та надалі провадиться робота з формування першочергових інвестиційних проєктів, направлених на відновлення життєзабезпечення населення району.

Спільно з громадським об'єднаннями, науковими інституціями та бізнесом провадиться робота з розробки «дорожньої карти» повоєнного відновлення та розвитку громад області та Старобільського району зокрема, завдяки чому буде організовано план дій та заходів з відбудови району.

Інформація
про отриману МТД Старобільською районною державною адміністрацією та
військовими адміністраціями населених пунктів
Старобільського району за 2023 рік

Старобільська районна державна адміністрація:

05 вересня 2023 року між Старобільською районною державною адміністрацією та Кімонікс Інтернешнл Інк. / Програма USAID «Демократичне врядування у Східній Україні» було підписано Меморандум про взаєморозуміння щодо надання технічної допомоги (далі - Меморандум).

В рамках Меморандуму передбачено отримання офісних меблів (шафи, столи, стільці), оргтехніки (ноутбуки, МФУ), надувного модульного намету, мобільного обладнання (меблі, обігрівачі, теплові гармати, оргтехніка) для надання соціальних послуг після деокупації Старобільського району.

Станом на 01.01.2024 отримано:

Надувний модульний намет - 185300,00 грн.;

Столи комп'ютерні одностумбові, комп'ютерні офісні крісла, офісні стелажі, гардероби для одягу, крісла офісні, стільці "Iso", столи складні, стільці складні (на загальну суму) – 276636,00 грн.;

Ємності Litolan тришарові вертикальні (300 л.), фільтри портативні туристичні для очищення брудної води, кулер для води, обігрівачі інфрачервоні, гармати теплові, термопот-термоси, фліпчарти (на загальну суму) – 137050,00 грн.;

У рамках співпраці з Товариством Червоного Хреста України отримано МТД у вигляді 3 електрогенераторів.

У рамках співпраці з GIZ отримано МТД у вигляді будматеріалів для ремонту хату.

Від БФ «Миколи Петренка» отримано 2 теплових гармати TERMOMILE ІТА-75 на суму 20 072,00 грн.

Старобільська міська військова адміністрація:

Старобільською міською військовою адміністрацією та Кімонікс Інтернешнл Інк. / Програма USAID «Демократичне врядування у Східній Україні» було підписано Меморандум про взаєморозуміння щодо надання технічної допомоги (далі - Меморандум).

В рамках меморандуму отримано:

Ноутбук ASUS M515UA-BQ361 (90NBQU12-M006S0) FullHD Silver (15.6". AMD Ryzen 5 5500U (2.1-4.0 GHz). CPU - 6 cores 2.1-4.0 GHz.

RAM - DDR4 16 GB. SSD - 512 GB. 1xSTD 2.5" SATA HDD. Video - integrated. Ports-2x USB 3.1: 1xUSB. Type-C. 1xHDMI: 1xRJ-45: Ю/100/1000GbE. Wi-Fi: 802.11 ac), з програмою Microsoft Office Home and Business 2021 All Lng ESD (T5D-03484), з програмою Windows 10 Pro x64 UKR, Corp (FQC-08978U4) в кількості 20 штук на загальну суму - 637 420,00 грн.

Багатофункціональний пристрій Xerox B 1025, DADF (B 1025V U) в кількості 1 штук на суму - 36252,00 грн.

Зарядна станція EcoFlow River 2 Pro 768 Вт/г в кількості 4 штук на загальну суму - 108752,00 грн.

Акумулятор універсальний Baseus 20000mAh Blade Power Digital Display 100W Black (PPDGL-01) в кількості 20 штук на загальну суму - 61896,00 грн.

Навушники з мікрофоном для конференцій Gembird MHS-123 в кількості 20 штук на загальну суму - 2900,00 грн.

Миша бездротова Titanium Mouse TM116B Black-blu в кількості – 20 штук на загальну суму - 2180,00 грн.

Бездротовий маршрутизатор TP-Link Archer AX1500 Частота Wi-Fi 5 ГГц+2,4 ГГц (двodiaпазонний) в кількості – 4 штук на загальну суму - 6 848,00 грн.

Сумка для ноутбука Defender Lite 15.6” з карманом, чорно-сіра в кількості – 20 штук на загальну суму - 3860,00 грн.

Багатофункціональний пристрій Pantum M 6550 NW в кількості – 10 штук на загальну суму - 62270,00 грн.

У рамках співпраці з Луганською обласною організацією Товариства Червоного Хреста України отримано МТД у вигляді 3 електрогенераторів:

Електрогенератор Riello Delta Power B30 S Genset на суму - 416271,09 грн.

Електрогенератор Pezal PDB150RST3-120 на суму - 786390,50 грн.

Електрогенератор Pezal PDE40RST3-36 with ATS36A на суму - 433104,49 грн.

Біловодська селищна військова адміністрація:

Від міжнародної організації «Червоний хрест» у вигляді основних засобів на суму 1 384 641,07 (один мільйон триста вісімдесят чотири тисячі шістсот сорок одну гривню 07копійок) генератори у кількості - 5 шт.:

1. Генератор COELMO/BDT4M6G630 кВт + панель ATS SN (серійний номер GSE222132/18083);

2. Генератор COELMO/BDT4M6G630 кВт + панель ATS SN (серійний номер GSE222131/18084);

3. Електрогенератор Riello Delta Power B25S (серійний номер Z369040231);

4. Електрогенератор PezalPDE13000SA 3-11,25 (серійний номер YF2022102704);

5. Електрогенератор PezalPDE13000SA 3-11,25 (серійний номер YF2022102658).

Відділ освіти виконавчого комітету Біловодської селищної ради в 2023 році отримав наступну міжнародну технічну допомогу:

-від представництва дитячого фонду ООН в Україні (ЮНІСЕФ) для Біловодського ліцею № 1 Біловодської селищної ради та Біловодського ліцею «Лідер» Біловодської селищної ради 20 шт. планшетів Lenovo M 10 Plus на загальну суму 134160,00 грн.;

- від Ukraine House DC Foundation, Inc для Біловодського ліцею № 1 та Біловодського ліцею «Лідер» Ноутбуки HP 255G8 у кількості 31 шт. на загальну суму – 375088,00 грн. (у лютому 2023 року);

- від Освітнього проекту «Reducation» для Біловодського ліцею «Лідер» Samsung Galaxy Tab A7 Lite LTE 3/32 у кількості 10 шт. на суму – 70000,00 грн.

Окрім того від БО «Благодійний фонд «Восток-СОС»:

для Біловодського ліцею «Лідер»:

- Ноутбуки – 14 шт.; Адаптери – 13 шт. на загальну суму 29692,14 грн.;

- Багатофункціональний пристрій лазерний Pantum M7100DN – 1 шт.; Картридж Pantum TL – 420N - 1 шт. на загальну суму 12500,04 грн.;

- Комплекти (ноутбук ASUS та програмна продукція) – 17 шт.; БФП А4 кольоровий – 2 шт.; Графічний планшет Huion RTS-300 – 9 шт. на загальну суму 591911,52 грн.

Для Біловодського ліцею №1 Комплекти (ноутбук ASUS та програмна продукція) – 17 шт.;

БФП А4 кольоровий – 2 шт.;

Графічний планшет Huion RTS-300 – 9 шт. на загальну суму 591911,52 грн.

Служба у справах дітей Біловодської селищної військової адміністрації - Планшет LENOVO Tab M10 FHD PLUS з чохлам та навушниками Міжнародна благодійна організація «Партнерство «Кожній дитині» у рамках виконання проекту ЮНІСЕФ «Моніторинг потреб та підтримка дітей в умовах війни» - 6465,70 грн.

КНП «Біловодський ЦПМСД» отримала допомогу від Help for Ukraine у вигляді: перев'язка (бинт, вата, пластир), портативний ЕКГ, аптечка, стілець-туалет, принтер, маски медичні, монітор для ПК, кушетка, ходунки Walker ролятори (без колес), ходунки Walkers(4 колеса), трость, милиці.

ТЦСО (НСП) Біловодської селищної ради отримав від БО «БФ «Восток СОС») Набори стандартні та дитячі (продукти харчування та гігієна) на загальну суму 192301,81 грн.

Білолуцька селищна військова адміністрація:

Від Луганської обласної організації Товариства Червоного Хреста України 8 серпня 2023 р. було отримано Електрогенератори PAZEL PDE 130005F3-11.25 в кількості 3 шт. на суму 382748,53 грн.

Від Агентства США з міжнародного розвитку («USAID») Кімонікс Інтернешнл проект USAID Демократичне врядування у Східній Україні (DG East) отримано для Відділу «Центр надання адміністративних послуг» Білолуцької селищної військової адміністрації :

10 листопада 2023 р. матеріальні цінності:

1. Ємність Litolan тришарова вертикальна 300 л – 3 шт. на суму 8370,00 грн.;

2. Фільтр для води YS-BUY – 100 шт. на суму 71000 грн.;

3. Кулер для води COOPER&HUNTER CHV128En – 1 шт. на суму 5640,00 грн.;

4. Масляний радіатор Volteno VO2820 13 секцій – 4 шт. на суму 23600,00 грн.;

5. Гармата тепла Термія АО ЕВО 4,5/0,4 ТП (220) - 1 шт. на суму 7500,00 грн.;

13 листопада 2023 р. отримані офісні меблі:

1. Стіл комп'ютерний одностумбовий Розмір (Д х Ш х В): 1200 х 700 х 750 мм – 4 шт. на суму 16248,00 грн.;

2. Крісло офісне AMF АЭРО НВ Line – 4 шт. на суму 17244,00 грн.;

3. ОФІСНИЙ СТЕЛАЖ Розмір (Д х Ш х В): 700 х 360 х 1805 мм – 4 шт. на суму 10224,00 грн.;

4. Стілець "Iso" – 4 шт. на суму 3888,00 грн.;

5. Гардероб для одягу – 1 шт. на суму 3876,00 грн.;

6. Стіл складаний AMF Рейвон пластик білий – 4 шт. на суму 8016,00 грн.;

7. Стілець складаний AMF Морган пластик – 4 шт. на суму 4476,00 грн.

24 листопада 2023 р. отримана оргтехніка:

1. Ноутбук HP 255-G10 15.6" FHD IPS AG, AMD R5-7530U, 16GB, F512GB, UMA, DOS, чорний (8A4Y6EA) – 8 шт. на суму 163200,00 грн.;

2. Мишка бездротова A4Tech G3-200N USB V-Track – 8 шт. на суму 2184,00 грн.;

3. Сумка для ноутбука 2E, Beginner 16", чорна – 4 шт. на суму 1956,00 грн.;

4. Програмне забезпечення Microsoft Windows 11 Pro ESD (FQC10572)- 8 шт. на суму 59040,00 грн.;

5. Програмне забезпечення Microsoft Office Home and Business 2021, ESD (T5D-03484) – 8 шт. на суму 70800,00 грн.;

6. Навушники HS-230U USB – 4 шт. на суму 1580,00 грн.;

7. Маршрутизатор TP-LINK ARCHER AX23 – 1 шт. – 1980,00 грн.;

8. Багатофункціональний пристрій Xerox WC 3025NI з Wi-Fi- 4 шт. на суму 34840,00 грн.;

9. Багатофункціональний пристрій ч/б Xerox B1025 (DADF)- 4 шт. на суму 38527,00 грн.;

10. Принтер струм. Canon TR150W/ВАТ А4 портативний з батареєю у комплекті з додатковим набором картриджів CLI-36 – 4 шт. на суму 60000,00 грн.;

11. Документ-сканер А4 Canon P-208II – 4 шт. на суму 21164,00 грн.;

12. Концентратор USB 2.0 Frime 4xUSB2.0 чорний – 4 шт. на суму 480,00 грн.;

13. Безконтактний карт-рідер АВТОР КР382 – 4 шт. на суму 4800,00 грн.;

14. Роутер Novatel Wi-Fi 6620L – 4 шт. на суму 12560,00 грн.;

15. Веб-камера ASUS Webcam C3 Full HD Black – 4 шт. на суму 8280,00 грн.;

16. Зарядна станція EcoFlow DELTA 2 – 4 шт. на суму 162000,00 грн.;

17. Кейс Peli 1520 1520-020-110E чорний, з поропластом – 4 шт. на суму 48400,00 грн.

Марківська селищна військова адміністрація:

Отримано на безоплатній основі у вигляді благодійної допомоги від Луганської обласної організації Товариства Червоного Хреста України

Електрогенератори в кількості 4 шт. на загальну суму – 1 120 119,80 грн.:

Електрогенератор Pezal PDE13000SA3-11,25 – 2 шт.;

Електрогенератор Pezal PDE40RST3-36 with ATS36A – 1 шт.;

Електрогенератор Pezal PDE40RST3-36 with ATS36A – 1 шт.

Міловська селищна військова адміністрація:

В рамках укладеного Меморандуму про взаєморозуміння та співпрацю від Товариства Червоного Хреста отримано шість дизельних генераторів на загальну суму 2020,2 млн. грн.

Від БО «Восток SOS» отримано один багатофункціональний пристрій та два нових запасних картриджа до нього, на загальну суму 12,5 тис. грн. для роботи комунального некомерційного підприємства «Міловська центральна районна лікарня» Міловської селищної ради. Благодійниками для Міловської центральної районної лікарні придбано холодильник для зберігання медичних препаратів.

За участю міжнародної місії «Е-Житло-Щекавиця», за зверненням Міловської селищної військової адміністрації до благодійного фонду "Леруа Мерлен Солідарність", у вересні та листопаді 2023 року забезпечено безкоштовним тимчасовим житлом дві родини з Щастинського району та м. Северодонецька Луганської області в складі шістьох внутрішньо переміщених осіб, (в тому числі одна дитина), строком на один рік.

Новопсковська селищна військова адміністрація:

Між Новопсковською селищною військовою адміністрацією та Яблунівською селищною радою 01.05.2023 року підписано договір оренди нежитлового приміщення, яке розташовано за адресою: Івано-Франківська область, Косівський район. с. Середній Березів, вул. Царинки, буд. 62А, для забезпечення тимчасовим житлом (місцем тимчасового перебування) внутрішньо переміщених осіб з Луганщини. З метою покращення умов тимчасового проживання ВПО в цьому приміщенні було досягнуто домовленість з БО «Восток СОС» по облаштуванню цього приміщення меблями та побутовою технікою, на теперішній час отримано благодійну допомогу на суму: 726812,94 грн. Отримано 2 ноутбуки, 1 принтер, 2 комп'ютерні мишки, 20 ліжок, 20 тумбочок, 20 матраців. 10 комодів, 12 карнизів, штори, 4 холодильника, пральна машина, 20 шаф, 30 стільців, кухню, 10 столів, телевізор, роутер, 5 крісел та 2 дивани, 2 праски, сушарки, гладильні дошки, пилосос, кухонну посуд, піч електричну, вогнегасники, подовжувачі, перфоратор, пересувний сміттевий контейнер, садовий інвентар та інше.

На базі Координаційного центру допомоги внутрішньо переміщеним особам з Луганської області в м. Івано-Франківськ відкрито навчальний простір для проведення освітніх та психосоціальних заходів фасилітаторами навчальних просторів в форматі занять, ігор, інших заходів та ініціатив для дітей та молоді, спрямованих на поліпшення психосоціального стану та покращення доступу до освіти. Навчальний простір створено у межах проекту '«ProAction- Покращення доступу до житла, освіти та якісних соціальних послуг для дітей та сімей України». Його реалізують п'ять партнерських організацій - фонд Terre des hommes в Україні, БФ «Захід Шанс», БФ «Посмішка ЮА», ГО «Світ у барвах» та ГО «Центр реабілітації та відновлення» за фінансової допомоги Центру кризи та підтримки Міністерства Європи та закордонних справ Франції. Для проведення освітніх та психосоціальних заходів отримано безоплатно як благодійну допомогу від Відокремленого підрозділу «Terre des hommes», у межах проекту «ProAction - Покращення доступу до житла, освіти та якісних соціальних послуг для дітей та сімей України» на суму 364 742,04 грн.

Отримано : Ноутбук LENOVO - 10 шт.; Телевізор 55" L'HD Smail TV 1 шт.; БФП А4 Wi-Fi струменевий кольоровий- 1 шт.; Проектор Aser- 1 шт.; Портативна акустика JBL- 1 шт.; Оптична миша Gembird- 10 шт.; Навушники А4 Tech Fstyler - 10 шт.; Мережевий фільтр - 2 шт.; Бездротовий двосмуговий гігабітний маршрутизатор - 1 шт.; Кронштейн Brateck - LPA52-443 - 1 шт.; Тумба офісна - 1 шт.; Крісло Груша Kmeshok Оксфорд- 5 шт.; Стілець ISO - 10 шт.; Стіл офісний - 10 шт.; а також канцелярські товари та спортивний інвентар.

Відділом освіти Новопокровської селищної ради у 2023 році було отримано благодійну допомогу на загальну суму 313062,00 грн.: - в рамках впровадження Швейцарсько-українського проекту - DECIDE «Децентралізація для розвитку демократичної освіти», який реалізовується ГО «Розвиток громадянських компетентностей в Україні» у партнерстві з Цюрихським педагогічним університетом за підтримки Швейцарії - 2 ноутбуки Aser Aspire 3A3 15-56 (NX.Hs5EU.01J) Shale Black, БФП кольорового друку Canon PIXMA G3411 с WI-FI (2315 C025), жорсткий зовнішній диск Western Digital Elements SE 1TB Black; - завдяки сприянню Фондації Олени Зеленської у межах ініціативи Глобальної бізнес - коаліції для освіти (GBC-Education) та проекту «Цифровий актив для України» компанії HP і Microsoft - 14 ноутбуків PP255 G8 (45N03ES) Dark Ash Silver для вчителів Новопокровського газопроводського ліцею Новопокровської селищної ради Луганської області;

Від Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) (за фінансової підтримки Європейського Союзу та Республіки Корея) 10 планшетів Lenovo M10 Plus для учнів Новопокровського газопроводського ліцею Новопокровської селищної ради Луганської області (з числа дітей внутрішньо переміщених осіб пільгових категорій).

Новопокровською селищною військовою адміністрацією у 2023 році для поповнення місцевого матеріального резерву було отримано безоплатно, як гуманітарна допомога:

від Благодійної організації «Благодійний фонд «Національна агенція гуманітарної допомоги «Здорові» по ТПКВКМБ 5018110 «Заходи із запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха» - на суму 2 600,00 грн.: рукавиці стерильні розмір 7,0 - 100 шт., рукавиці стерильні розмір 7,5 - 100 шт.;

від Луганської обласної організації Червоного хреста України по ТПКВКМБ 5018110 «Заходи із запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха» - на суму 1 529161,48 грн.: електрогенератор Riello Delta Power B25 S Genset - 2 шт.; електрогенератор Riello Delta Power B30 S Genset - 1 шт.; електрогенератор Pezal PDE 1300OSA3- 11,25 - 1 шт.

Чмирівська сільська військова адміністрація:

1. Чмирівська сільська військова адміністрація отримала від Луганської обласної організації Товариство Червоного Хреста України – 4 електрогенератори.

2. Відділ освіти, культури, молоді та спорту Чмирівської сільської ради від представництва дитячого фонду ООН в Україні (ЮНІСЕФ) – 10 планшетів; благодійної організації DAMARK ONGD Humanitaria: ноутбуки – 3 шт., багатофункціональні пристрої – 2 шт., принтер – 1шт; від Ukraine House DC Foundation, Inc ноутбуки – 12 шт.

Основні проблеми:

низький рівень активності інвесторів у зв'язку із воєнними діями на території країни;

недостатня популяризація інвестиційного потенціалу громадами за кордоном;

складний процес входження іноземних інвестицій у країну (економічна та фінансова нестабільність).

Основні завдання:

створення продуктів, які містять інформацію про інвестиційний потенціал Старобільщини, їх просування та популяризація;

залучення міжнародних партнерів до відбудови Старобільщини після деокупації території;

участь в інвестиційно-економічних форумах.

Очікувані результати:

поінформованість суб'єктів господарювання та інших зацікавлених сторін про інвестиційний потенціал району;

збільшення обсягу капітальних інвестицій до рівня 2021 року;

підвищення інвестиційної привабливості району;

активізація процесів залучення інвестиційних ресурсів на розвиток району;

створення позитивного інвестиційного іміджу району.

1.12. Розвиток підприємництва

До повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну в районі діяли більше **5 тис.** суб'єктів підприємницької діяльності. Внаслідок бойових дій, спричинених російською агресією, суб'єкти підприємницької діяльності району зазнали втрат.

На сьогодні не мають можливості працювати тисячі фізичних осіб – підприємців та підприємств. Їхні майнові комплекси, що зазнали пошкоджень і пограбувань, перебувають на тимчасово окупованих територіях. Бізнес потерпає від втрати основних фондів, кваліфікованих кадрів, порушення логістичних шляхів тощо. У зв'язку з тимчасовою окупацією території району частина підприємців вимушена була переміститися до більш безпечних регіонів України.

Релоковані підприємницькі структури відновлюють свій бізнес або переформатовують його на інший вид діяльності. Значна частина релокованих підприємств мають проблеми із обіговими коштами, орендою приміщень, збутом продукції, сировиною, набором кваліфікованого персоналу і відсутністю особистих контактів із представниками влади або певних ланок бізнесу інших регіонів країни, куди вони перемістилися.

Проводиться робота щодо залучення суб'єктів підприємництва до участі у конкурсних відборах на отримання грантів та іншої фінансової допомоги для розвитку бізнесу.

Зокрема, підприємців поінформовано про: державну програму «Доступні кредити 5-7-9 %»; урядовий проєкт мікрогрантів «єРобота», який включає 6 грантових програм (мікрогранти для створення власного бізнесу; гранти для розвитку переробного підприємства; державне фінансування закладки саду; кошти для розвитку тепличного господарства; грант на реалізацію стартапу, у тому числі у сфері ІТ); грантову допомогу на відновлення та розвиток своєї справи від МОМ, підтримку інших міжнародних партнерів тощо.

На вебсторінці Старобільської районної державної адміністрації, у мережі «Facebook» та в координаційних хабах розміщено інформацію про державні та міжнародні програми підтримки підприємництва, у тому числі грантову допомогу, та інші ініціативи, спрямовані на розвиток бізнесу, який щомісяця актуалізується. Така інформація корисна не тільки підприємцям, які вже розвивають бізнес та потребують допомоги, але й тим, хто тільки планує розпочати власну справу.

Спеціалістами райдержадміністрації, військовими адміністраціями населених пунктів району ведеться постійний моніторинг вакансій, який оприлюднюється місцевими центрами зайнятості, та доводиться до відома внутрішньо переміщених осіб, в разі звернення до працівників хабів з питань працевлаштування. В створених хабами групах в месенджерах для ВПО з Луганської області, з метою інформування переселенців з різних питань, оприлюднюється інформація щодо участі у навчальних вебінарах з питань працевлаштування, можливості відкриття власної справи через участь в грантових програмах різного спрямування тощо. Підприємницьким структурам

надаватиметься інформаційна та консультаційна допомога. Бізнес долучатиметься до участі у державних та міжнародних фінансових, грантових і навчальних програмах та проєктах. Громадами району здійснюється підтримка підприємництва відповідно до заходів програм розвитку малого і середнього підприємництва.

Основні проблеми:

зруйновані та пошкоджені майнові комплекси, втрата основних фондів, ринків збуту продукції, відсутність необхідної кількості обігових коштів та кваліфікованих кадрів, порушення логістичних шляхів тощо.

Основні завдання:

підтримка релокованих суб'єктів підприємництва та повернення їх після деокупації на територію району;

підвищення доступності та якості послуг міських органів влади для бізнесу;

інформаційна, консультаційна та інша підтримка дерелокованих підприємницьких структур;

залучення бізнесу до участі у державних та міжнародних програмах підтримки бізнесу;

співпраця з міжнародними організаціями (фондами, програмами, проєктами) з питань підтримки підприємницьких структур, відновлення діяльності суб'єктів інфраструктури підтримки бізнесу.

Очікувані результати:

відновлення та зростання бізнесу, створення нових робочих місць;
отримання суб'єктами підприємництва фінансової та грантової допомоги;
відновлення роботи суб'єктів інфраструктури підтримки бізнесу;
розміщення на офіційному веб-сайті, вебсторінці в мережі «Facebook» інформаційних повідомлень для бізнесу.

1.13. Туризм

Задля формування цілісної ефективної системи, направленої на розбудову конкурентоспроможного туристичного продукту, здатного максимально задовольнити туристичні потреби як зовнішнього так і внутрішнього туриста, у 2020-2021 роках почали впроваджуватися необхідні заходи у напрямку збереження історико-культурної спадщини, забезпечувалося соціально-економічне зростання населення та розвиток громад Старобільського району в напрямку популяризації туризму. Першочергового вирішення потребувало питання ефективного використання природних рекреаційних ресурсів. Світова практика доводить, що доходи від туризму за умови ефективного використання рекреаційного потенціалу можуть стати вагомим джерелом наповнення бюджету територій, а на рівні дестинації – підвищити рівень зайнятості

населення та забезпечити зростання його доходів. Розробка низки туристично-екскурсійних маршрутів дозволила б гармонійно поєднати привабливі умови відпочинку і подорожей для повного задоволення потреб найвимогливіших туристів. До туристично-рекреаційної галузі Старобільського району включено 51 об'єктів природоохоронної території (площею 24 497 га). Найбільші з них – «Стрільцівський степ», «Юницький ботанічний заказник», «Бутківський терасний парк», «Церковний ліс», «Біловодський регіональний ландшафтний парк» та інші. Туристичну привабливість становлять і 9 гідрологічних пам'ятки природи: Лозівське, Новоборівське, Шпотинське, Христинове, Новонікольське, джерела: Пантелеймонова та Водяна криниці, Криштальна, Калмичанка. Серед природних рекреаційних ресурсів слід виділити річки Айдар, Біла, Бішкінь, Деркул, Дубівець, Євсуг, Журавка, Кам'янка, Комишна, Мілова, Черепаха, 499 ставків площею 2 600 га та 78 озер. На території Старобільського району є експлуатаційні запаси мінеральної води, яка застосовується в лікувальних цілях.

Рекреаційну систему району становили 5 закладів: комунальний заклад «Позаміський заклад відпочинку, оздоровлення, культури, спорту та туризму «Лісова галявина» (Марківська громада), ТОВ «Новопсковський санаторій «Перлина» (Новопсковська громада), позаміський дитячий заклад оздоровлення та відпочинку «Джура» (Старобільська громада), КНП Луганської обласної ради «Старобільська обласна фізіотерапевтична лікарня» (Старобільська громада); приватне підприємство «Водолікарня» (Старобільська громада).

Для популяризації та привернення уваги до цікавих та яскравих об'єктів гостинної Старобільщини розроблені 23 туристичні маршрути.

Задля забезпечення комфортного доступу до послуг функціонували 3 туристичних агентства «Наші подорожі», «MiyTOUR», «СтарТур».

В межах впровадження виставкового маркетингу у туризмі Луганщина протягом зазначеного періоду представила свій туристичний потенціал на двох міжнародних виставках та на фестивалі-виставці народних промислів та туристичних маршрутів України «Мандруй Україною» дві територіальні Старобільського району презентували свій туристичний, культурний та гастрономічний потенціал із наданням промоційних матеріалів, буклетної та сувенірної продукції та забезпечили проведення майстер-класів майстрами народних художніх промислів із популяризацією колориту Старобільщини. У рамках Програми ООН із відновлення та розбудови миру та команди Brandville 3 громади Старобільщини отримали унікальні бренди з метою популяризації громад.

Внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, проведення активних бойових дій на території Старобільського району та її тимчасової окупації, повноцінна діяльність щодо розвитку та популяризації туризму у 2022-2023 роках була унеможливлена. Проте слід зазначити, що незважаючи на перешкоди, спричинені збройною агресією Російської Федерації, Старобільською районною державною адміністрацією у співпраці з відділами культури військових адміністрацій населених пунктів проводиться

робота щодо популяризації регіону. Так, у листопаді 2023 року у м. Свалява Закарпатської області проведено культурно-мистецьку ініціативу «Схід і Захід разом – традиції об'єднують», де було презентовано нематеріальну культурну спадщину Старобільщини. В післявоєнний період необхідно докласти зусиль та здійснити заходи для відновлення, актуалізації та розбудови нових туристичних продуктів, їх просування та популяризації; виготовлення інформаційної продукції про туристичний потенціал громад (буклетів, брошур тощо), планувати та брати участь у семінарах, тренінгах із залученням фахівців туристичної галузі, провідних науковців для обміну досвідом, вивчення кращих практик відновлення туристичної галузі.

Основні проблеми:

значні пошкодження та руйнування об'єктів туристичного призначення; погіршення туристичної привабливості регіону;

втрата або відсутність паспортів об'єктів історико-культурної спадщини;

недостатнє залучення бізнесу у сферу туризму в громаді.-недостатній рівень безпеки та захисту туристів.

Основні завдання:

відновлення, актуалізація та розбудова нових туристичних продуктів, їх просування та популяризація;

виготовлення інформаційної продукції про туристичний потенціал регіону;

залучення МТД та бюджетних коштів, надання консультативно-методичної допомоги громадським організаціям, їх об'єднанням, суб'єктам туристичної діяльності щодо розробки і реалізації проєктів у сфері туризму, у тому числі на проведення оцінки та стану туристичної галузі в післявоєнний період;

сприяння відновленню туристичної інфраструктури за рахунок коштів Фонду відновлення зруйнованого майна та інфраструктури. Надання консультативної допомоги щодо формування реєстру пошкоджених об'єктів туристичного призначення та подальшим відновленням зазначеного зруйнованого майна та інфраструктури, шкода та збитки яким завдані бойовими діями, терористичними актами, диверсіями, спричиненими військовою агресією Російської Федерації проти України;

організація, проведення та участь у семінарах, тренінгах із залученням фахівців туристичної галузі, провідних науковців для обміну досвідом, вивчення кращих практик відновлення туристичної галузі в післявоєнний період.

Очікувані результати:

створення актуальних туристичних продуктів;

поступове відновлення туристичної інфраструктури, створення сприятливих умов для розвитку різновидів туризму та конкурентоспроможного туристичного продукту;

збереження пам'яті про події, пов'язані з військовою агресією Російської Федерації в Україні, відновлення туристичної сфери у регіоні; проведення не менш 2 заходів на рік щодо розвитку туристичної галузі.

1.14. Розроблення містобудівної документації

У сучасних умовах значно зростає роль територіального фактора у вирішенні стратегічних завдань соціально-економічного розвитку країни, у зв'язку із чим підвищується роль містобудівної документації. Розроблення і реалізація містобудівної документації та інвестиційних програм розвитку населених пунктів і територій є головним напрямом містобудівної діяльності на регіональному та місцевому рівнях та дозволить у повній мірі вирішувати питання планування, забудови і управління територіями для сталого розвитку територіальних громад, сформувати урбанізовані зони, визначити чіткі межі населених пунктів, забезпечити населені пункти розвинутою інфраструктурою. Наявність повноцінної сучасної містобудівної документації створить переваги громади у залученні інвестора.

Згідно з діючим законодавством всі адміністративні території району мають бути забезпечені сучасною містобудівною документацією.

Відповідно до Закону «Про регулювання містобудівної діяльності» (далі – Закон) планування територій на місцевому рівні здійснюється шляхом розроблення та затвердження комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад (далі – Комплексний план), генеральних планів населених пунктів.

Відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» у Старобільському районі була затверджена наступна містобудівна документація:

1) Детальний план території по вул. Чкалова в селі Підгорівка – рішення Підгорівської сільської ради від 26.01.2020р. № 7/4;

2) Історико-архітектурний опорний план міста Старобільськ та Науково-проектна документація з визначення меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичного ареалу міста Старобільськ – рішення Старобільської міської ради від 30.01.2020 № 67/31.

Виконані роботи по виготовленню містобудівної документації по населених пунктах: Калмиківка, Новодонбаське, Чмирівка.

Проводилась робота щодо забезпечення функціонування містобудівного кадастру територіальних громад Старобільського району, основним інформаційним елементом бази даних якого є містобудівна документація. Здійснювалось наповнення системи містобудівного кадастру базового рівня та впровадження в роботу інструкції користувача автоматизованої системи містобудівного кадастру. Містобудівний кадастр функціонує як державна система зберігання та використання геопросторових даних про територію, адміністративно-територіальні одиниці, екологічні, інженерно-геологічні умови, інформаційних ресурсів, будівельних норм, державних стандартів і

правил для задоволення інформаційних потреб у плануванні територій та будівництві, формування галузевої складової державних геоінформаційних ресурсів.

У зв'язку зі збройним конфліктом територіальні громади протягом 2022 року були не в змозі закінчити розпочаті раніше роботи з розробки містобудівної документації на 7 сіл Старобільського району.

1.15. Демографічна ситуація та ринок праці

Через повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну в демографічній сфері зберігається тенденція щодо скорочення чисельності населення. Кількість померлих значно перевищує кількість народжених. Збільшилися темпи міграційного скорочення. Міграційні процеси відбувалися, як в нутрі країни, так і зовні.

Бойові дії та окупація району привели до призупинення роботи багатьох бюджетоутворюючих підприємств громад та навіть закриття, відтоку робочої сили за межі району, зменшення надходжень до бюджетів усіх рівнів. Крім того, під тиском дій окупаційної влади майже всі комунальні підприємства району залишилися на окупованій території та переоформили свої відносини за окупаційними правилами.

За статистичними даними чисельність населення на початок 2022 року по Старобільському району становила **123833** особи.

Бойові дії та тимчасова окупація району, негативно вплинули на ринок праці. Значна чисельність населення залишилась без робочих місць та коштів для свого існування, частина була вимушена покинути свої домівки та стати внутрішньо переміщеними особами або мігрувати за кордон. Луганська обласна служба зайнятості протягом цього часу не припиняла виконувати покладені на неї функції, формат діяльності був змінений на дистанційний. Нараховувалась та виплачувалась допомога по безробіттю особам, які залишились на тимчасово окупованій території, а також будь якими доступними засобами підтримувався зв'язок з даними особами. Якщо такі безробітні виїжджали на більш безпечну територію України їм надавався повний супровід щодо майбутнього працевлаштування.

Переважає більшість роботодавців знаходиться в простій або призупинили дію трудового договору з працівниками. Частина підприємств припинила діяльність взагалі. Війна підвищила ризики та невизначеності, створивши бар'єри для вільного руху факторів виробництва, у т. ч. робочої сили, що призвело до руйнування інститутів ринку праці та їх ефективного функціонування.

Більша територія району тимчасово окупована з перших днів збройної агресії, економічна діяльність підприємств, які там розташовувалися, переважно промислової та сільськогосподарської направленості. Можливості релокуватися на інші території України у цих підприємств не було.

Представниками Луганської обласної служби зайнятості проводилася робота щодо налагодження зв'язку з роботодавцями, з'ясування ситуації на підприємствах, їх релокації та встановлення контактів з трудовими колективами. Переважна більшість роботодавців знаходиться у простій або призупинили дію трудового договору з працівниками. Частина підприємств припинила діяльність взагалі. Частина підприємств, які виїхали та відновили свою діяльність у різних регіонах України без зміни юридичної адреси, переважна більшість цих підприємств – представники малого та середнього бізнесу зі штатною чисельністю працівників до 50 осіб. Із цими роботодавцями налагоджено тісний зв'язок, фахівцями обласної служби зайнятості надається весь спектр послуг, починаючи від консультування, участі у компенсаційних програмах та укомплектуванням вакантних робочих місць.

Війна підвищила ризики та невизначеності, створивши бар'єри для вільного руху факторів виробництва, у тому числі робочої сили, що призвело до руйнування інститутів ринку праці та їх ефективного функціонування.

Грошові доходи населення та заробітна плата

З урахуванням підвищення мінімальної заробітної плати до 6700 грн у поточному році середньомісячну заробітну плату збільшено на 3,1 %.

Мінімальна заробітна плата в Україні не змінювалася з 01.10.2022 і становить 6700 грн, але в наступному році планується два підвищення:

з 01.01.2024 – 7100 грн;

з 01.07.2024 – 8000 грн.

Ці підвищення, у свою чергу, вплинуть на зростання середньомісячної заробітної плати на 1,2 %.

Основні проблеми:

тимчасова окупація та бойові дії на території району; зростання рівня безробіття;

наявність тіньових відносин у малому та середньому бізнесі при працевлаштуванні незайнятого населення;

міграція населення району в інші регіони України або за кордон;

значне пошкодження інфраструктури населених пунктів та зруйновані виробничі потужності великих підприємств;

дисбаланс на ринку праці, а саме невідповідність професійно-кваліфікаційного рівня осіб, що перебуватимуть на обліку в службі зайнятості та кадровою потребою підприємств.

Основні завдання:

забезпечення належних умов для повернення внутрішньо переміщених осіб до покинутих населених пунктів району;

створення сприятливих умов для розвитку малого бізнесу та підприємництва району;

створення ефективних умов для самозайнятості населення;

здійснення заходів щодо подолання тіньової економіки та тіньової зайнятості населення;

сприяння працевлаштуванню незайнятого населення та безробітних осіб, у тому числі ВПО;

сприяння підвищенню професійного рівня працездатного населення з урахуванням потреб економіки та ринку праці;

сприяння забезпечення тимчасової зайнятості населення шляхом організації громадських та суспільно-корисних робіт;

проведення інформаційно-роз'яснювальних заходів для населення, роботодавців та соціальних партнерів щодо законодавства про зайнятість, послуги служби зайнятості, переваги легальної зайнятості та оплати праці.

Очікувані результати:

зниження темпів природного та міграційного скорочення;

повернення внутрішньо переміщених осіб, які виїхали із зони бойових дій в район;

зменшення рівня безробіття та підвищення рівня зайнятості населення; працевлаштування незайнятого населення та безробітних осіб, у тому числі ВПО, за сприяння служби зайнятості;

підвищення професійного рівня та конкурентоспроможності безробітних громадян шляхом здійснення професійного навчання для задоволення потреб роботодавців у працівниках, що сприятиме зменшенню дисбалансу між попитом та пропозицією робочої сили;

підвищення рівня обізнаності населення про реальний попит та умови праці сучасного ринку праці;

збільшення середньомісячної заробітної плати.

1.16. Управління об'єктами комунальної власності

Матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у комунальній власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, а також об'єкти їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні Старобільської районної ради.

За умови забезпечення ефективного функціонування комунальних підприємств вони стають донорами місцевого бюджету, за рахунок фінансових ресурсів комунальних підприємств формується певна частка дохідної частини фінансових ресурсів місцевих органів влади.

До повномасштабного вторгнення РФ на територію України господарську діяльність в сфері ЖКГ на території Старобільського району здійснювали комунальні підприємства, які забезпечували надання різних послуг – водопостачання та водовідведення, тепlopостачання, обслуговування житлового фонду, благоустрій, перевезення пасажирів та ін. Діяльність більшості підприємств комунального сектору вже була збитковою та потребувала фінансової підтримки з місцевих бюджетів.

Планом першочергових дій із стабілізації ситуації на деокупованих територіях, який затверджений розпорядженням голови Старобільської районної державної адміністрації Луганської області від 20.09.2023 № 72, після деокупації передбачено залучення комунальних підприємств, що є критично важливими для функціонування економіки, забезпечення життєдіяльності населення в особливий період з обов'язковим визначенням відповідальних працівників (у разі створення таких підприємств).

Але у зв'язку із втратою контролю над активами, господарська діяльність підприємств в комунальному секторі станом на теперішній час не здійснюється, кошти для виконання фінансових зобов'язань відсутні.

Основні проблеми:

неможливість проведення оцінки завданої шкоди та збитків об'єктам комунальної власності внаслідок окупації збройними силами Російської Федерації територій області;

низький рівень рентабельності роботи підприємств;

високий рівень непродуктивних витрат матеріальних та енергетичних ресурсів.

Основні завдання:

сприяння залученню ресурсів різного рівня, у тому числі бюджетних коштів, на реалізацію проєктів і програм інвестиційного спрямування;

забезпечення рентабельної діяльності підприємства спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст району;

підвищення раціонального та ефективного управління об'єктами комунальної власності територіальної громади;

Очікувані результати:

відновлення роботи комунальних підприємств;

виконання показників фінансово-господарської діяльності, затверджених фінансовими планами, збільшення доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) та скорочення збитків.

1.17. Соціальне забезпечення

У зв'язку з повномасштабним вторгненням Російської Федерації на територію України надання всіх видів державної допомоги одержувачам зі Старобільського району Луганської області здійснюється централізовано. Згідно із чинним законодавством передбачено 20 видів державних соціальних допомог та грошових виплат, які нараховуються централізовано.

Незважаючи на війну, суми нарахувань соціальних допомог зростають, що обумовлено збільшенням прожиткового мінімуму.

При цьому, кількість отримувачів зменшується, оскільки мешканці Старобільського району Луганської області переміщуються у більш безпечні

регіони України та переводять свої соціальні виплати.

Кількість отримувачів допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам в районі також зменшується, оскільки внутрішньо переміщені особи, які мешкали в Старобільському районі Луганської області, переміщуються у більш безпечні регіони України та реєструють нове місце фактичного проживання.

Житлові субсидії та пільги також нараховувались централізовано у зв'язку з окупацією області. У грудні 2022 року функцію нарахування та призначення житлових субсидій та пільг було передано органам Пенсійного фонду України.

Надання державної соціальної допомоги

№ з/п	Закон України	Кількість отримувачів	2022 факт	2023 факт	2024 прогноз	2025 прогноз	2026 прогноз	2027 прогноз
		сума						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	«Про державну допомогу сім'ям з дітьми»*	тис. осіб	3,4	1,5	1,4	1,3	1,2	1,1
		млн. грн	49,9	25,4	28,3	31,5	34,0	32,8
2.	«Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям»*	тис. осіб	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
		млн. грн	22,5	21,0	22,7	16,7	17,8	19,2
3.	«Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам»*	тис. осіб	1,7	1,7	1,6	1,5	1,5	1,5
		млн. грн	61,1	62,0	62,9	63,1	66,3	71,1
4.	«Про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг»**	тис. сімей	2,1	1,9	1,7	0	0	0
		млн. грн	71,5	71,4	63,8	0	0	0

* Через тимчасову окупацію та проведення активних бойових дій на території району структурні підрозділи з питань соціального захисту населення Старобільської районної державної адміністрації Луганської області, виконавчих органів міських, сільських та селищних рад не мають можливості здійснювати свої повноваження щодо призначення допомог, що разом з переміщенням мешканців району у більш безпечні регіони України призводить

до зменшення кількості отримувачів. При цьому в наступні роки після деокупації району показники значно підвищаться. Зробити позитивний прогноз буде можливо після деокупації району.

** Через тимчасову окупацію та проведення активних бойових дій на території району багато мешканців виїхали у більш безпечні регіони України, проте після деокупації району кількість внутрішньо переміщених осіб буде значно зменшуватись та у підсумку буде дорівнювати 0. Зробити точний прогноз буде можливо після деокупації району.

Надання населенню пільг та соціальної допомоги

№ з/п	Показник	2022	2023 очікуване	2024 прогноз	2025 прогноз	2026 прогноз	2027 прогноз
1.	% від загальної кількості сімей області	*	*	*	*	*	*
2.	Надання соціальної допомоги, тис. осіб млн. грн	5,5 74,1	3,5 108,4	3,3 113,9	3,0 111,3	2,9 118,1	2,8 123,1
3.	Надання грошової допомоги ВПО, тис. сімей млн. грн	2,1 71,5	1,9 71,4	1,7 63,8	0 0	0 0	0 0
4.	Надані пільги на послуги, усього, млн. грн*				-	-	-
	у тому числі:						
	на житлово-комунальні послуги, млн. грн	**	**	**	**	**	**
	на тверде паливо та скраплений газ, млн. грн	**	**	**	**	**	**

* Через тимчасову окупацію та проведення активних бойових дій на території району структурні підрозділи з питань соціального захисту населення Старобільської районної державної адміністрації Луганської області, виконавчих органів міських, сільських та селищних рад не мали можливості здійснювати свої повноваження щодо призначення та нарахування житлових субсидій та пільг.

** Нарахування житлових субсидій та пільг у Луганській області здійснювалось централізовано за спеціальним механізмом відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 07.03.2022 № 215 «Про особливості нарахування та виплати грошових допомог, пільг та житлових субсидій на період дії воєнного стану», тому зробити прогноз неможливо. У грудні 2022 року функцію нарахування та призначення житлових субсидій та пільг було передано органам Пенсійного фонду України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2022 року №1041 з 01 грудня 2022 року повноваження щодо призначення та виплати субсидій і пільг покладені на органи Пенсійного фонду України.

На період дії воєнного стану на території адміністративно-територіальних

одиниць, де органи соціального захисту населення не можуть забезпечити підготовку виплатних документів та проведення фінансування, здійснюється автоматичне нарахування житлових субсидії та пільг Пенсійним фондом України за нормами пункту 2² постанови Кабінету Міністрів України від 07.03.2022 №215 «Про особливості нарахування та виплати грошових допомог, пільг та житлових субсидій на період дії воєнного стану».

Основні проблеми:

тимчасова окупація району, втрата архівних документів, комп'ютерної техніки, кваліфікованих кадрів, відсутні технічні можливості та правові підстави для повноцінної роботи;

відсутня можливість отримання паперових справ отримувачів державних соціальних допомог.

через військову агресію Російської Федерації збільшилася кількість жителів району, що опинилися у складних життєвих обставинах та потребують допомоги і захисту.

Основні завдання:

відновлення доступу до всіх програмних комплексів (їх компонентів та підсистем) Міністерства соціальної політики України, забезпечення управління соціального захисту населення і підрозділів з питань соціального захисту населення територіальних громад технічним оснащенням та кваліфікованими кадрами (набір, проведення навчання), підготовка до швидкого та повноцінного відновлення роботи після деокупації району;

своєчасне проведення виплат отримувачам державних соціальних допомог.

Очікувані результати:

повне відновлення роботи всіх установ соціальної сфери району, забезпечення громадян якісними адміністративними послугами соціального характеру та соціальними послугами, своєчасне нарахування та виплата державних соціальних допомог, грошових виплат.

забезпечення населення необхідними соціальними та реабілітаційними послугами за місцем їх фактичного проживання;

забезпечення дітей з інвалідністю реабілітаційними послугами незалежно від місця їх проживання.

1.18. Соціальний захист дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах

Одним із пріоритетних напрямків роботи Старобільської районної державної адміністрації є забезпечення соціального захисту дітей, які опинились в складних життєвих обставинах, дітей-сиріт та дітей, позбавлених

батьківського піклування, підтримка сімей з дітьми, які потребують допомоги та захисту. За останніми статистичними даними на 01.01.2021 чисельність дитячого населення (вікова група 0–17 років) новоутвореного Старобільського району становила 20473 дитини. За останніми статистичними даними на 01.01.2022 загальна кількість дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебували на первинному обліку в службах у справах дітей виконкомів міських, сільських та селищних рад Старобільського району становила 229 дітей.

Воєнний стан в Україні через військову агресію Російської Федерації спричинив нові обставини та нові виклики.

На 01.01.2024 функціонує 4 дитячих будинки сімейного типу, в яких виховується 26 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та 20 прийомних сімей, в яких виховується 32 дитини. На територію України переміщено 3 прийомні сім'ї, в яких виховується 6 прийомних дітей з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Також, у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації перемістились разом з опікунами/піклувальниками до інших регіонів України 12 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. 2 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються під опікою/піклуванням переміщено за кордон.

Районною державною адміністрацією, місцевими органами виконавчої влади проводиться робота щодо соціально-правового захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які тимчасово перемістились до інших областей України, надається підтримка і допомога.

Постійно ведеться співпраця з МБО МФ «СОС Дитяче Містечко» щодо надання благодійної, матеріальної допомоги прийомним сім'ям, сім'ям опікунів/піклувальників, які тимчасово переміщені.

Частина прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, сімей опікунів/піклувальників залишилися перебувати на тимчасово окупованій території району. Всі ці сім'ї та діти, які виховуються в цих сім'ях, після деокупації територій будуть потребувати психологічної та соціальної підтримки, доступу до соціальних послуг, матеріальної та гуманітарної допомоги.

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації та тимчасовою окупацією території району прогнозованим є збільшення кількості дітей, які залишилися без батьківського піклування, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, та які потребуватимуть допомоги та захисту.

Для виконання покладених державою функцій із соціально-правового захисту дітей на цей час відновлено роботу служб у справах дітей у райдержадміністрації і всіх 8 територіальних громадах району: 1 районна, 1 міська, 5 селищних, 2 сільських військових адміністраціях, у яких фактично працює 14 спеціалістів. Проте більшість кадрового складу – не мають досвіду роботи в сфері захисту прав дитини. Важливим завданням для Служби у

справах дітей Старобільської райдержадміністрації є надання методичної допомоги.

Основна проблема:

через військову агресію Російської Федерації збільшилась кількість сімей з дітьми, які опинились в складних життєвих обставинах, які потребують допомоги та захисту.

Основні завдання:

забезпечення соціально-правового захисту дітей, які опинились в складних життєвих обставинах, дітей, які залишилися без батьківського піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, підтримка сімей з дітьми, які потребують допомоги та захисту;

організація заходів щодо виявлення дітей, які постраждали від російської агресії, які залишилися без батьківського піклування, забезпечення їх соціального захисту;

надання сім'ям з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, підтримки та допомоги;

розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Очікувані результати:

забезпечення реалізації прав та законних інтересів дітей;

зменшення кількості сімей з дітьми, які опинились в складних життєвих обставинах;

збільшення кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, влаштованих в сім'ї усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу;

забезпечення належних умов для виховання, навчання, повноцінного розвитку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

1.19. Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб

Від початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України майже вся територія району перебуває у тимчасовій окупації та ведуться активні бойові дії.

З метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації переважна більшість населення району була вимушена покинути своє місце проживання та переміститися в інші регіони України або за кордон. Починаючи з 24.02.2022 в районі відбувається постійна міграція населення.

Через бойові дії на території Старобільського району Луганської області Управління соціального захисту населення Старобільської районної державної адміністрації та структурні підрозділи з питань соціального захисту населення

виконавчих органів міських, селищних та сільських рад не здійснюють свої повноваження.

Облік внутрішньо переміщених осіб відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб» не проводиться.

Згідно з даними Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб, розпорядником якої є Міністерство соціальної політики України кількість внутрішньо переміщених осіб по Старобільському району Луганської області на 30.01.2023 становила 129,0 тис. осіб. Протягом десяти місяців 2023 року кількість ВПО зменшилась на 600 осіб та на 15.11.2023 становила 128,4 тис. осіб.

Із зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб найбільша категорія – пенсіонери 97,0 тис. осіб або 75,5 % від загальної кількості; категорія «Діти до 18 років» становить 10,5 тис. осіб або 8,2 % від загальної кількості; категорія «Інваліди» – 2,8 тис. осіб.

Нарахування грошових допомог мешканцям Старобільського району Луганській області здійснюється централізовано за спеціальним механізмом відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 07.03.2022 № 215 «Про особливості нарахування та виплати грошових допомог, пільг та житлових субсидій на період дії воєнного стану».

За даними Єдиної інформаційної системи соціальної сфери виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, які не перереєструвались в інші регіони, отримують щомісяця 1,9 тис. сімей. Загальна сума виплат за 11 місяців 2023 року склала 65,8 млн. грн.

Створення умов для соціалізації сім'ї та молоді

Питання надання допомоги постраждалим від насильства та насильства за ознакою статі знаходиться на постійному контролі Мінсоцполітики. Так, відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» на органи державної влади та органи місцевого самоврядування покладено обов'язок зі створення спеціалізованих установ соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі.

Діяльність створених у районі закладів соціального спрямування на сьогодні не відновлено. Жінкам, які опинилися у складних життєвих обставинах внаслідок вчинення домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, у межах компетенції допомога надається медичними закладами та установами соціальної сфери або вони перенаправляються в подібні установи в інших регіонах України, куди приймаються за остаточним принципом.

Таким чином, існує нагальна потреба у відновленні роботи та створенні у населених пунктах району спеціалізованих служб первинного соціально-психологічного консультування осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, денних центрів соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства

та/або насильства за ознакою статі та мобільних бригад соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі для допомоги постраждалим від домашнього та гендерно обумовленого насильства, які опинилися у складних життєвих обставинах і потребують кризової допомоги.

У Старобільському районі до 24.02.2022 функціонувало 4 спеціалізовані служби підтримки осіб, постраждалих від домашнього насильства та насильства за ознакою статі, 3 мобільні бригади соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі та 1 спеціалізована служба первинного соціально-психологічного консультування. Роботу даних спеціалізованих служб буде відновлено після деокупації району.

Основні проблеми:

відсутність в громадах району спеціалізованих служб первинного соціально-психологічного консультування осіб, денних центрів соціально-психологічної допомоги особам та мобільних бригад соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі;

відсутність комплексу соціальних послуг особам, які внаслідок стихійного лиха, збройних конфліктів, насильства, торгівлі людьми або реальної загрози їх вчинення тощо перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати.

Основні завдання:

сприяння формуванню системи надання соціальних послуг щодо створення, відновлення в районі спеціалізованих служб первинного соціально-психологічного консультування осіб, денних центрів соціально-психологічної допомоги особам та мобільних бригад соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі;

сприяння забезпеченню сталої діяльності з надання соціальних (психологічних, інформаційних, консультаційних та інших) послуг жінкам, чоловікам та дітям, які внаслідок стихійного лиха, збройних конфліктів, насильства та насильства за ознакою статі, торгівлі людьми або реальної загрози їх вчинення перебувають у складних життєвих обставинах;

профілактика запобігання та протидії насильству.

Очікувані результати:

надання послуг жінкам, чоловікам та дітям, які постраждали від домашнього насильства та насильства за ознакою статі, які перебувають в кризовому стані в громадах району;

надання комплексу соціальних послуг жінкам, чоловікам та дітям, які внаслідок стихійного лиха, збройних конфліктів, домашнього насильства за ознакою статі, торгівлі людьми або реальної загрози їх вчинення тощо

перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати.

1.20. Охорона здоров'я

До початку бойових дій система охорони здоров'я Старобільського району складалась з 11 лікувально-профілактичних закладів: 6 закладів первинної ланки (центрів первинної медико-санітарної допомоги та амбулаторій у статусі окремих юридичних осіб), 5 закладів, що надавали вторинну медичну допомогу. Кількість лікарів усіх спеціальностей (з урахуванням лікарів – інтернів) складала близько 309 фахівців, сестер медичних – 600 осіб.

Внаслідок повномасштабного вторгнення усі 11 закладів втратили місця своєї постійної дислокації та матеріально-технічну базу.

Починаючи з 14.06.2022 на територіях областей, що підконтрольні владі України відновлено роботу 8 закладів, у тому числі: 5 закладів первинної ланки, 3 вторинної ланки. В закладах працюють 55 лікарів, 27 медичних сестер.

Заклади первинної та вторинної ланки, що підпорядковані громадам, у більшості відновили медичну допомогу в обсязі поліклінічного прийому (у тому числі в дистанційному режимі) для внутрішньо переміщених осіб та місцевих мешканців. Лікарі та медичні сестри закладів задіяні у наданні консультативних послуг медичного профілю для внутрішньо переміщених осіб в ХАБАХ та видачі медичних препаратів.

Оцінюючи успіхи Збройних Сил України на сході України, розпочата підготовка медичних закладів до роботи у деокупованих населених пунктах. З усіма керівниками переміщених закладів відпрацьоване питання розробки поетапних планів відновлення роботи медичних установ.

Розгортання роботи закладів – первинного та вторинного рівнів буде здійснюватися поетапно у залежності від ступеню руйнування будівель. Мінімальні строки, які визначені закладами охорони здоров'я, для відновлення надання медичних послуг первинного рівня – від 1 до 4 тижнів. Загальна кількість лікарів, що можуть бути задіяні на першому етапі – 20 осіб.

Початок роботи медичних працівників на деокупованих територіях буде відбуватись лише при наявному дозволі представників Збройних Сил України за умови безпеки для життя та здоров'я фахівців.

Оскільки усі будівлі закладів охорони здоров'я втрачені або пошкоджені, насамперед необхідно передбачити місця тимчасового надання медичної допомоги у вигляді наметів.

Одним з пріоритетних напрямків у відновленні медичної допомоги району на першому етапі – повернення сімейних лікарів (лікарів-терапевтів та педіатрів), фахівців – вузьких спеціалістів та організація їх роботи у звільнених населених пунктах. Матеріально-технічна база закладів охорони здоров'я зазначала значних втрат внаслідок артилерійських обстрілів та розграбувань з боку загарбників. Відсутнє елементарне медичне обладнання, медичні вироби

та лікарські засоби, без яких неможливо розпочати амбулаторний прийом у деокупованих населених пунктах.

При відновленні надання медичної допомоги вторинного рівня необхідно насамперед передбачити придбання такого медичного обладнання: ліжка, операційні столи, лампи освітлення, монітори нагляду за пацієнтами, апарати штучної вентиляції легенів, пересувні рентген апарати, апарати ультразвукової діагностики. Крім того, заклади охорони здоров'я первинної та вторинної ланки мають певний дефіцит медичних кадрів. Частина медперсоналу залишалась на окупованій території та співпрацювала з ворогом. Значна кількість лікарів та медичних сестер тимчасово знаходяться за кордоном і їх повернення займе певний час.

Стратегічною ціллю розвитку системи охорони здоров'я є відновлення доступної та ефективної системи надання медичних послуг і створення умов для здорового способу життя населення.

Основні проблеми:

незадовільний стан матеріально-технічної бази лікувально-профілактичних закладів;
недостатня забезпеченість лікувально-профілактичних закладів медичними кадрами;
погіршення стану здоров'я населення.

Основні завдання:

залучення інвестицій для придбання медичного обладнання;
збереження кадрового потенціалу та підвищення рівня кваліфікації медичних працівників;
забезпечення профілактики та ранньої діагностики захворювань.

Очікувані результати:

відновлення та модернізація матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я;
покращання якості та доступності надання всіх рівнів медичної допомоги населенню;
здійснення реформи медичної галузі, ефективна робота медичних закладів завдяки використанню електронної системи охорони здоров'я;
11 (100 %) закладів охорони здоров'я усіх форм підпорядкування відновлять роботу на деокупованій території;
збільшення загальної чисельності лікарів в закладах охорони здоров'я усіх форм підпорядкування від 309 осіб у 2022 році до 335 осіб у 2027 році;
збільшення загальної чисельності середніх медпрацівників в закладах охорони здоров'я усіх форм підпорядкування від 601 осіб у 2022 році до 645 осіб у 2027 році.

1.21. Освіта

На початок 2022 року в районі функціонували 152 заклади освіти, в тому числі 73 – дошкільної, 73 – загальної середньої, 6 – позашкільної.

Система освіти району працювала у режимі сталого функціонування та реалізації Закону України «Про освіту» та Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р. У непростих демографічних і соціально-економічних умовах здійснювалися заходи з модернізації мережі закладів освіти з метою більш ефективного використання їх матеріально-технічних, кадрових, фінансових, управлінських ресурсів для забезпечення доступності та якості освіти.

З початку повномасштабного вторгнення російської федерації система освіти Старобільського району зазнала істотних освітніх втрат, зумовлених окупацією всієї території району.

Із 152 закладів освіти 9 зазнали пошкоджень, у тому числі: 4 заклади дошкільної освіти; 3 заклади загальної середньої освіти; 2 заклади позашкільної освіти.

Дошкільна освіта. На початку 2022 року, перед повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України, в районі функціонувало 73 ЗДО, з яких 65 садочків здійснював діяльність, як окрема юридична особа, 8 працювали на базі НВК.

Дошкільною освітою було охоплено 2676 вихованців. Різними формами дошкільної освіти охоплені 79,6% дітей віком від 3 до 5 років, та 86 % дітей віком від 5 до 6 (7) років. Черга на влаштування в заклади дошкільної освіти була відсутня.

Освітній процес у ЗДО здійснювали 362 педагогічних працівників.

До мережі інтернет було підключено 73 ЗДО. ЗДО були оснащені комп'ютерною технікою у кількості 145 од., з них 59,3% використовувались в управлінській діяльності.

З моменту повномасштабного вторгнення та під час бойових дій 4 будівлі ЗДО зазнали пошкоджень. На цей час фактично здійснює освітній процес за дистанційною формою 1 заклад дошкільної освіти, в якому 11 вихованців та працює 1 педагогічний працівник.

Загальна середня освіта. На початок 2021/2022 навчального року мережа закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО) складалася із 73 шкіл. В них повну загальну середню освіту здобували 11780 учнів. Освітній процес у ЗЗСО здійснювали 1637 педагогічних працівників.

У результаті військової агресії російської федерації будівлі усіх ЗЗСО залишились на тимчасово окупованій території. Під час бойових дій 3 (4 %) будівлі ЗЗСО зазнали пошкоджень.

На цей час 10 ЗЗСО фактично надають освітні послуги здобувачам освіти виключно у дистанційному режимі. У цих закладах здобувають освіту 2328 учнів (20 %): 765 учнів перебувають за кордоном, 204 внутрішньо

переміщених здобувачів освіти перебувають у безпечних регіонах України та 1359 – на тимчасово окупованих територіях. Таким чином, заклади загальної середньої освіти району втратили більше половини учнівського контингенту.

Упродовж 2023 року було відновлено роботу:

1 із 2 інклюзивно-ресурсних центрів (далі – ІРЦ), в якому надають послуги 3 педагогічних працівників.

1 із 5 центрів професійного розвитку педпрацівників, в якому працюють 2 консультанти.

У 2023 році продовжують функціонувати 7 інклюзивних класів, в яких навчається 12 дітей з особливими освітніми потребами.

У період повномасштабної війни здобуття шкільної освіти забезпечують 172 педагогічних працівників (без урахування сумісників). Кадрове забезпечення становить 100 %. 57 (33 %) педагогічних працівників продовжують перебувати за кордоном.

Для педагогічних працівників закладів освіти Старобільського району з числа ВПО поставлено 182 ноутбуки. Для учнів закладів загальної середньої освіти поставлено 112 планшетів (додаткова потреба становить 72 одиниці).

Позашкільна освіта. На початку 2022 року, перед повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України, функціонувало 6 ЗПО, в яких отримували освітні послуги 2577 дітей та учнівської молоді.

У результаті бойових дій пошкоджено 2 заклади позашкільної освіти.

З моменту повномасштабної війни у дистанційному форматі продовжують функціонувати 2 ЗПО. Позашкільною освітою охоплено 191 учень, послуги яким надає 5 педагогічних працівників (без урахування сумісників).

Основні проблеми:

руйнування освітньої інфраструктури внаслідок ведення активних бойових дій на території регіону та неможливість здійснення детального аналізу руйнувань та інших втрат у сфері освіти внаслідок тимчасової окупації регіону; втрати кадрового складу сфери освіти, а також контингенту закладів освіти; провадження освітнього процесу, а також управління закладами освіти в онлайн-форматі без належного забезпечення необхідними засобами та в умовах енергетичної кризи;

перебування дітей на території бойових дій та тимчасово окупованих територіях, що є небезпечними умовами для життя, психологічного стану та доступу до навчання за українськими стандартами;

освітні втрати внаслідок тривалого дистанційного навчання та обмеженого доступу до інструментів та засобів такого навчання.

Основні завдання:

формування оновленої мережі закладів освіти з урахуванням демографічної та безпекової ситуації в регіоні;

поступове відновлення безперешкодного доступу здобувачів освіти до місць навчання;

створення у закладах освіти безпечних та комфортних умови для учасників

освітнього процесу;

забезпечення працівників закладів освіти достатніми умовами праці, професійного розвитку та психо-соціальною підтримкою.

Очікувані результати:

відновлення на деокупованих територіях роботи закладів дошкільної освіти;

створення мережі закладів загальної середньої освіти відповідно до потреб кожної територіальної громади району з урахуванням демографічної ситуації, можливостей організації підвезення здобувачів освіти до місць навчання;

формування регіонального замовлення відповідно до потреб районного ринку праці;

облаштування усіх функціонуючих закладів освіти укриттями;

відновлення матеріально-технічної бази закладів освіти, доступу до мережі інтернету;

забезпечення закладів загальної середньої освіти сільської місцевості шкільними автобусами згідно з потребами територіальних громад.

1.22. Культура

Галузь культури – це поєднання глибоких традицій і творення нових стандартів. Основним завданням культурної спільноти є збереження та сприяння життєздатності надбаних віками культурних, моральних і духовних цінностей, адаптація їх до нових умов, створення сприятливих умов для розвитку нових видів, жанрів, способів і засобів творення культурного продукту, без яких суспільство, нація, кожна окрема людина не можуть мати перспективи.

Реалізація державної політики в сфері культури Старобільського району у 2020-2021 рр. здійснювалась 229 закладами культури і мистецтв, серед яких: 102 публічні бібліотеки; 112 клубних установ; 8 закладів мистецької освіти; 5 музеїв; 2 парки.

В клубних закладах району діяли 388 колективів художньої самодіяльності, 21 з них мали звання «народний» та «зразковий». Велика увага приділялася роботі з різними категоріями населення. Це допомагало розкрити і розвинути індивідуальні творчі здібності. З цією метою в клубних закладах започатковувалися нові форми роботи та заходи. Утворено для надання культурних послуг різні за напрямком творчі формування: арт-студії, театральні та студії лялькового театру, фольклорно-етнографічні, хореографічні, вокальні гуртки та студії. Народний театр «Variantis» Новопокровського РЦКД мав визнані досягнення та відповідно високий творчий рівень. Колективи народної самодіяльності, творчі колективи закладів культури Старобільського району брали активну участь та були лауреатами у міжнародних та всеукраїнських, обласних фестивалях та конкурсах.

Станом на 01.01.2024 року заклади культури району не поновили свою діяльність. Втрачено кадровий та творчий потенціал, відсутня матеріально-технічна база, облікова документація тощо.

Сфера позашкільної мистецької освіти відіграє значну роль у процесі самореалізації особистості, утвердження громадянського суспільства з високими гуманістичними цінностями. Станом на 2021-2022 рр. на території Старобільського району функціонували 8 закладів мистецької освіти, 14 творчих колективів. Внаслідок тимчасової окупації територій Старобільського району діяльність закладів призупинено.

З лютого 2023 року було відновлено роботу Новопокровської школи мистецтв за дистанційною формою навчання на безкоштовній основі. Вперше за свою практику розпочато навчання не лише дітей, а й дорослих. Учні та викладачі зайняли 1 призове місце у міжнародному конкурсі, 8 призових у всеукраїнських конкурсах. Станом на навчальний рік 2023-2024 працює 5 відділень (естрадного вокалу, фортепіанний, гітари, укулеле, бандури); викладає 5 викладачів, навчається 22 учні.

Книжковий фонд публічних бібліотек Старобільського району у період 2021-2022 рр. становив 714 565 примірників. Постійно проводилося оновлення фондів. Однак стан поповнення бібліотечних фондів бібліотек-філій не відповідав вимогам та стандартам сучасної бібліотеки. Близько 70 % бібліотечних колекцій застаріли як фізично, так і змістовно. Була потреба в модернізації бібліотек, особливо у сільській місцевості, що включала доступ кожного, а особливо соціально незахищених верств населення, до комп'ютерів та Інтернету в публічних бібліотеках.

Після повномасштабного вторгнення діяльність бібліотечних закладів призупинено. Відповідно, втрачено значну кількість працівників, бібліотечний фонд та матеріальну базу.

Луганська обласна універсальна наукова бібліотека – двічі евакуйований заклад: з Луганська – у Старобільськ, зі Старобільська – у Черкаси. Загальний бібліотечний фонд ЛОУНБ на 01.01.2022 року складав 12 880 примірників. Також велася робота над інноваційними підходами до просування читання та протягом 2021-2022 рр. організовано низку заходів: всеукраїнська акція «Тиха вечірка в бібліотеці», антилекції на культурно-історичну тематику та на тему медійної грамотності; відео огляди на книги на каналі YouTube; запроваджено цикл краєзнавчих освітніх відео «Топ-топ Луганщиною» на каналі YouTube; виїзні акції «Літня резиденція ЛОУНБ» з метою промоції фонду ЛОУНБ поза межами бібліотеки; «Відкрий Книжковий Арсенал в своїй бібліотеці» – промоція заходів Київського Книжкового Арсеналу; онлайнві зустрічі з письменниками, тренінги, навчальні вебінари. Новою формою соціокультурної діяльності стало створення аудіо подкастів, що надало змогу бібліотеці в період карантинних обмежень значно розширити аудиторію користувачів, найбільшою популярністю користувався подкаст «Хто ми, або Маннергейм ментальний», присвячений Дню Незалежності України.

Після повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну та повної окупації Луганської області, ЛОУНБ переміщена на підконтрольну

територію України. Матеріально-технічна база ЛОУНБ втрачена. Вдалося евакуювати документи, інформацію з бухгалтерським обліком, основну бібліотечну базу даних АБІС, що дозволило відновити та продовжити діяльність закладу. У бібліотеці застосований дистанційний режим роботи та налагоджена робота в змішаному онлайн/офлайн режимі. Діяльність організована в форматі прєкту «Мандрівна бібліотека». Працівники бібліотеки брали участь в 5 проєктах, деякі були реалізовані з громадськими об'єднаннями Старобільщини: «Ніхто не острів», «о.твори», «Ірпінь: відродження» (у співпраці з мистецькою агенцією ArtPole), «Допомога завжди поруч» у межах «Програми ЄС Міцні регіони – Спеціальна програма підтримки України», що співфінансується Європейським Союзом та Федеральним міністерством економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ); проведення освітніх тренінгів: «Мир у цифровий час», «Молодіжні інтеграційні центри Захід»; культурно-мистецькі заходи – мистецька артрезиденція «Аура міста».

На період 2021-2022 рр. у фондах 5 комунальних музеїв Старобільського району зберігалось понад 13 861 музейних предметів. З метою представлення нового погляду на місцеву та українську історію, розвитку музею та музейної справи, покращення роботи зі сталими аудиторіями та залучення нових аудиторій 3 музеї стали учасниками проєкту ГО «Український кризовий медіа-центр» «Музей відкрито на ремонт». В рамках цього проєкту працівники музеїв брали участь у воркшопах, які проводились на базі музеїв Польщі, Івано-Франківська, Вінниці та ін. В результаті реалізації проєктної діяльності відкрито новостворену експозицію «Біловодськ - столиця кінних заводів України», що має дві аудіовізуальні мультимедійні інсталяції: «Біловодський степ» та «Кінні заводи Біловодщини».

Луганський обласний краєзнавчий музей був переміщений у березні 2015 року на підконтрольну Україні територію до м. Старобільськ. Колектив працював над сучасною концепцією музею, пошуком креативних експозиційних рішень, впроваджує сучасні комунікативні практики, залучаючи істориків-краєзнавців, фахівців музейної справи. Музей реалізовував власні та спільні проєкти з культурними інституціями України та виступив науково-методичним центром та для підтримки зв'язків з мережею музеїв Луганської області та України. Діяльність Луганського обласного краєзнавчого музею відновлена на підконтрольній території (м. Львів). На поточний період фахівці Луганського обласного краєзнавчого музею взяли участь у 37 міжнародних та всеукраїнських конференціях; надано 92 інтерв'ю на телебаченні «Суспільне», 5-му каналі, радіо «Львів», журналістам закордонних видань Чехії, США, Великої Британії та ін.

З серпня 2023 року було відновлено роботу «Краєзнавчого музею Новопокровської селищної територіальної громади» за дистанційною формою.

За період 2022-2023 рр. музейна сфера Старобільщини втратила 75% кваліфікованих працівників, музейні фонди та матеріальна база залишилися на тимчасово окупованих територіях.

До 24.02.2022 на території, підконтрольній українській владі, було розташовано 831 об'єктів культурної спадщини, а саме: 715– археології, історії та монументального мистецтва – 89, архітектури – 27. Із них 59 місцевого значення та 10 національного– занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

З метою створення умов для всебічного розвитку галузі культури області, закладами культури області проводилась відповідна робота, направлена на забезпечення функціонування обласних закладів культури, поліпшення якості культурних послуг, що надавалися мешканцям Луганщини, здійснення культурних обмінів з іншими регіонами України та позиціонування культури Луганщини на міжнародному рівні, здійснення заходів з організації охорони та збереження об'єктів культурної спадщини. У місцеві переліки нематеріальної культурної спадщини внесені 7 елементів. За період 2022-2023 рр. до Національного переліку нематеріальної культурної спадщини України включено один елемент, на розгляд Експертної ради з питань нематеріальної культурної спадщини подано внесення ще одного елементу нематеріальної культурної спадщини Старобільщини.

В цілому, культура впливає на формування іміджу, налагодження глобальних комунікацій, зміцнення національної ідентичності, просування системи демократичних цінностей тощо. Рівень культурного життя є критерієм оцінки загального благополуччя, оскільки саме культурна самореалізація особистості є однією з фундаментальних загальнолюдських цінностей. Кінцевою метою української держави у будь-якій, а тим більше в культурній сфері є людина, її захист, створення умов для її постійного самовдосконалення та гармонійного розвитку.

Основні проблеми:

значні пошкодження та руйнування об'єктів культури;
погіршення якості культурних послуг для населення;
втрата кваліфікованих спеціалістів;
значні втрати в інфраструктурі та матеріальному забезпеченні закладів культури району.

Основні завдання:

проведення оцінки збитків та стану сфери культури району у післявоєнний період;
відновлення закладів культури Старобільщини;
пошук і залучення позабюджетних коштів та участь у грантових проєктах;
надання консультативно-методичної допомоги територіальним громадам району щодо розробки та реалізації проєктів розвитку сфери культури;
організація, проведення та участь у семінарах, тренінгах з обміну досвідом, вивчення кращих практик відновлення сфери культури у післявоєнний період;
організація та проведення методичних заходів за участю провідних спеціалістів галузі, з метою підвищення кваліфікації працівників культури;

оцінка збитків та стану об'єктів культурної спадщини Старобільського району у післявоєнний період, визначення можливостей і шляхів відновлення.

Очікувані результати:

відновлення базової мережі закладів культури району;
забезпечення надання якісних культурних послуг населенню району;
підтримка майстрів народної творчості й талановитої молоді, збереження і розвиток творчого потенціалу району;
збереження кваліфікованого кадрового потенціалу сфери культури району.

1.23. Молодь і спорт

Реалізація молодіжної політики здійснювалась через установи та заклади, що працюють з молоддю, у тому числі молодіжні центри, молодіжні консультативно-дорадчі органи, інститути громадянського суспільства.

У Старобільському районі до повномасштабного вторгнення функціонувало 2 молодіжних центри та 4 молодіжних консультативно-дорадчих органів – молодіжних рад.

Щорічно надавалась фінансова підтримка громадським організаціям, що працюють з молоддю, на реалізацію заходів.

Станом на 01.01.2024 поновили свою діяльність 2 молодіжні ради та 6 розпочали свою діяльність.

У співпраці ГО «Різнірівні» (Шульгинська ТГ) та активістів Ворохтянської громади, завдяки проєкту USAID «Демократичне врядування у Східній Україні» в рамках підтримки переміщених молодіжних рад Луганської області при Ворохтянській СТГ у 2023 р. створено молодіжний ресурсний центр «Віадук єднає».

Основні проблеми:

відтік молоді з регіону;
знищення молодіжної інфраструктури;
низький рівень залучення молоді до прийняття управлінських рішень.

Основні завдання:

відновлення зруйнованої молодіжної інфраструктури;
відновлення роботи молодіжних консультативно-дорадчих органів.

Очікувані результати:

створення молодіжних просторів;
підтримка молодіжних ініціатив в громадах Старобільського району;
створення у кожній громаді молодіжного консультативно-дорадчого органу – молодіжної ради.

Фізична культура і спорт є важливою складовою частиною виховного процесу дітей, підлітків, молоді і відіграють значну роль у зміцненні здоров'я, підвищенні фізичних і функціональних можливостей організму людини, забезпеченні здорового дозвілля, збереженні тривалості активного життя дорослого населення. Світовий досвід свідчить, що рухова активність людини протягом усього життя сприяє профілактиці захворювань та зміцненню здоров'я. За інтегральним показником здоров'я населення, яким є середня очікувана тривалість життя людини, Україна посідає одне з останніх місць в Європі. В Україні діє Державна програма розвитку фізичної культури і спорту, затверджена постановою Кабінету Міністрів України.

У територіальних громадах Старобільського району до 24.02.2022 року було 5 дитячо-юнацьких спортивних шкіл, 1 спортивна дитячо-юнацька школа олімпійського резерву. Масові фізкультурно-спортивні заходи займали важливе місце в системі організації здорового способу життя населення громад. В районі культивувалось різні види спорту: важка атлетика, волейбол, футбол, пауерліфтинг, греко-римська боротьба, бокс, гирьовий спорт, легка атлетика, гімнастика, шахи та шашки, більярд, настільний теніс, армспорт та інші.

У зв'язку з російським вторгненням на територію України жоден із спортивних закладів не переміщено на підконтрольну територію України.

Основні проблеми:

відтік спортсменів та тренерів з регіону;
знищення спортивної інфраструктури.

Основні завдання:

проведення інвентаризації об'єктів спортивної інфраструктури після деокупації території області, визначення обсягів руйнувань та пошкоджень об'єктів;

відновлення спортивної інфраструктури, яка має бути легкодоступною для різних верств населення;

відновлення діяльності закладів спортивного профілю на деокупованій території області;

розвиток дитячо-юнацького та резервного спорту;

додаткове залучення в галузь фахівців фізичної культури і спорту; формування в суспільстві моди на здоровий спосіб життя, збільшення кількості громадян, які охоплені регулярною руховою активністю.

Очікувані результати:

покращення матеріально-технічного стану об'єктів спортивної інфраструктури;

збільшення кількості громадян, які залучені до фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи, в тому числі осіб з інвалідністю;

розвиток спорту вищих досягнень.

1.24. Охорона навколишнього природного середовища

Для Луганської області як промислово розвиненого регіону України характерна проблема забруднення атмосферного повітря. За статистичними даними, щодо викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, Старобільський район не є одним із лідерів, але ці викиди негативно впливають на якість с/г продукції, яка виробляється с/г підприємствами району.

Питання охорони навколишнього природного середовища є одним із пріоритетних для Старобільського району. Повномасштабне вторгнення рф на територію України негативно вплинуло на стан екології Старобільського району.

З метою покращення санітарного стану населених пунктів Старобільського району, екологічної, демографічної ситуації в громадах, створення умов захисту і відновлення сприятливого для життєдіяльності людини та довкілля після деокупації території будуть розроблені та затверджені відповідні програми охорони навколишнього природного середовища.

Основними заходами цих програм будуть:

Ефективні та комплексні заходи з утримання територій населених пунктів у належному стані, їх санітарного очищення, збереження об'єктів загального користування, а також природних ландшафтів, інших природних комплексів і об'єктів;

Організація належного утримання і раціонального використання територій, будівель, інженерних споруд та об'єктів рекреаційного, природоохоронного, оздоровчого, історико культурного, іншого призначення;

Створення умов для реалізації прав суб'єктами господарювання у сфері благоустрою населених пунктів;

Здійснення заходів з благоустрою населених пунктів, озеленення та утримання в належному стані садиб, дворів, парків, площ, вулиць, кладовищ, братських могил, обладнання дитячих і спортивних майданчиків, ремонту шляхів і тротуарів, інших об'єктів;

Організація проведення робіт з ремонту та реконструкції об'єктів благоустрою комунальної власності;

Ліквідація наслідків збройної агресії проти України на відповідній території та несанкціонованих (стихійних) сміттєзвалищ.

Впорядкування поводження з твердими побутовими відходами та ін.

Охорона підземних вод та ліквідації джерел їх забруднення;

Відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок, а також заходи для боротьби з шкідливою дією вод (біологічна меліорація водних об'єктів, винесення водоохоронних зон в натуру, упорядкування джерел, очищення русл від дерев, що потрапили до них внаслідок проходження весняних повеней, будівництво протиповеневих водосховищ і дамб тощо).

Природно-заповідний фонд Луганської області становить 138 територій, які розташовані на площі понад 72 тис. га. Він представлений заповідними територіями різних категорій, що створені для охорони рідкісних і типових, унікальних та мальовничих територій та ландшафтів, популяцій рослин і тварин, водних джерел. На цих землях встановлений обмежений режим природокористування, заборонено втручання, яке може призвести до руйнації природних комплексів та їхніх компонентів.

Природно-заповідний фонд Старобільського району представлений заповідними територіями різних категорій, що створені для охорони рідкісних та типових, унікальних та мальовничих територій та ландшафтів, популяцій рослин та тварин, водних джерел. На цих землях встановлений обмежений режим природокористування, законом заборонено втручання, яке може призвести до руйнації природних комплексів та їх компонентів.

До природно-заповідного фонду Старобільського району належить 51 об'єкт, що розміщується на площі 24096,7836 га. Показник заповідності по Старобільському району становить 3,47 % від загальної площі всього району, при науково - обґрунтованому показнику - 4,5 %, з них: площа земель загальнодержавного значення по новоствореному району - 2352,6164 га, що складає 0,34 % від площі всього району.

На території Старобільського району є території та об'єкти Природно-заповідного фонду місцевого значення :

- Балакирівський — ландшафтний заказник;
- Лозівське джерело — пам'ятка природи гідрологічна;
- Новоборовське джерело — пам'ятка природи гідрологічна;
- Шпотинське джерело — пам'ятка природи гідрологічна;
- Айдарський — заказник іхтіологічний;
- Сосновий бір — заповідне урочище;
- Бутківський терасний парк — пам'ятка природи комплексна;
- Широке — заповідне урочище;
- Пригодівський — заказник лісовий.

У зв'язку із збройною агресією рф та окупацією території Старобільського району не можливо оцінити стан територій та об'єктів Природно-заповідного фонду місцевого значення, а також вартість заподіяної шкоди.

1.25. Цивільний захист

Діяльність Старобільської районної ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Луганської області спрямована на забезпечення захисту населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідацію їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період.

Забезпечення пожежної та техногенної безпеки

Більшість населених пунктів Старобільського району Луганської області розташовані на відстані понад 15-20 кілометрів від існуючих пожежно-рятувальних підрозділів, значна їх віддаленість у поєднанні з неякісним дорожнім покриттям призводять до того, що час слідування пожежного розрахунку до місця виклику складає понад 20 хвилин, внаслідок чого знижується рівень безпеки населення і захищеності територій від наслідків надзвичайних ситуацій та пожеж.

Створення пожежно-рятувальних підрозділів, центрів безпеки громадян в населених пунктах Старобільського району Луганської області дозволить знизити ризик виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, мінімізувати збитки під час виникнення надзвичайних ситуацій, своєчасно та якісно проводити невідкладні відновлювальні роботи і заходи, спрямовані на ліквідацію надзвичайних ситуацій, забезпечити час реагування на надзвичайні ситуації до 20 хвилин.

Проведення розмінування населених пунктів Старобільського району Луганської області

У зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України та у зв'язку з майже повною окупацією території Луганської області, 6938,9 км² або 6938900 га вважається імовірно забрудненою територією вибухонебезпечними предметами та потребує проведення робіт з гуманітарного розмінування.

З початку російської агресії проти України, особовий склад Старобільського районного управління (далі - Старобільське РУ), 6 державного пожежно-рятувального загону (далі - 6 ДПРЗ) та 8 державного пожежно-рятувального загону (далі - 8 ДПРЗ) Головного управління ДСНС України у Луганській області (далі – ГУ ДСНС), вимушені були залишити тимчасово окуповану територію Старобільського району.

За вказівкою ДСНС України та ГУ ДСНС особовий склад Старобільського РУ, 6ДПРЗ та 8 ДПРЗ тимчасово прикріплені до різних підрозділів ДСНС України по областях країни. Основна частина особового складу 6ДПРЗ та 8 ДПРЗ несуть службу в м. Харків виконуючи поставлені перед підрозділами завдання.

Під час окупації території Старобільського району, збройними формуваннями РФ та так званими ЛНР, було здійснено захоплення території, будівель, споруд, техніки та майна які належать Старобільському РУ, 6ДПРЗ та 8 ДПРЗ, що знаходяться на тимчасово окупованій території.

Після деокупації території особовий склад підрозділів буде повертатися на свої місця несення служби на території Старобільського району та приступати до виконання завдань за призначенням. Зважаючи на те, що техніка, майно, спорядження та інше залишилося на тимчасово окупованій території, для виконання завдань за призначенням з ліквідації наслідків надзвичайної

ситуації воєнного характеру Державного рівня особовим Старобільського РУ, 6ДПРЗ та 8 ДПРЗ необхідно наступне:

Потреба 6 ДПРЗ

№ з/п	Найменування матеріальних цінностей	Одиниця виміру
1.	Спеціальні аварійно-рятувальні машини легкого типу (САРМ-С) комплектація згідно з Положенням затвердженого наказом МВС України від 06.02.2020 № 99, Нормами затверджених наказом ДСНС від 29.05.2013 № 358 (зі змінами)	2 од.
2.	Пожежні автоцистерни ємністю до 5 тонн комплектація згідно з Нормами затвердженими наказом ДСНС від 29.05.2013 № 358 (зі змінами)	3 од.
3.	Легкові автомобілі спеціалізовані	2 од.
4.	Вантажні автомобілі загального призначення.	1 од.
5.	Електростанції потужністю до 10 кВт з комплектом кабельної та освітлювальної мережі	8 од.
6.	Автономний генератор 230 В, потужністю не менш 5 кВт	1 од.
7.	Переносна мотогідростанція з різакром та розтискачем, або ручний гідравлічний інструмент	1 од.
8.	Освітлювальна мачта	4 од.
9.	Комплект пневматичного аварійно-рятувального обладнання	1 од.
10.	Напівавтомат зварювальний	3 од.
11.	Підйомник гідравлічний плунжерний або електромеханічний 2,5-3 т	1 од.
12.	Домкрат пересувний гаражного типу	3 од.
13.	Машина шліфувально-полірувальна	3 од.
14.	Електродріль діаметром свердла до 6 мм	3 од.
15.	Електродріль діаметром свердла до 12 мм	3 од.
16.	Випрямляч току для зарядки акумуляторів	3 од.
17.	Ареометр	6 од.
18.	Фарборозпилювач	3 од.
19.	Перфоратор акумуляторний або аналог	3 од.
20.	Шуруповерт акумуляторний або аналог	6 од.
21.	Шабельна пила акумуляторна або аналог	6 од.
22.	Плаваючі мотопомпи з комплектом рукавного обладнання	3 од.
23.	Мотопомпи з комплектом рукавного обладнання	6 од.
24.	Засоби перекачування забрудненої води продуктивністю до 60 м ³ /год	2 од.
25.	Засоби перекачування забрудненої води продуктивністю до 90 м ³ /год	2 од.
26.	Намет площею від 12 до 25 кв. м	1 од.
27.	Намет площею від 25 до 65 кв. м.	3 од.
28.	Ранцевий оприскувач	12 од.
29.	Компресор високого тиску 300 бар	3 од.
30.	Планшетний комп'ютер	3 од.
31.	Багатофункціональний пристрій	9 од.
32.	Безпілотний літальний апарат 1 класу «Легкі»	4 од.

33.	Бронежилет - клас захисту 6 або IV рівень захисту, бронешолом (шоломи захисту від куль) - клас захисту 1А або III-A рівень захисту	159 од.
34.	Аптечка індивідуальна	159 од.
35.	Напірні пожежні рукава у комплекті із з'єднувальними головками (мм.) □ 51, 66, 77, 150	51 - 90 77 - 90 скатка 20 м
36.	Напірно-всмоктувальні рукава у комплекті із з'єднувальними головками (мм.) □ 75, 125	75 - 36 шт. 125 - 36 шт.
37.	Вогнегасники	25 шт.
38.	Автомобільний бензин (різних марок)	2000 л
39.	Дизельне пальне	5000 л
40.	Масло для бензинових двигунів	200 л
41.	Масло для дизельних двигунів	800 л
42.	Масло для гідравлічних систем	400 л
43.	Радіостанції переносні	125 к-т
44.	Мобільна система гучномовного оповіщення	7 к-т
45.	Піноутворювач з терміном зберігання не менш 10 років	2 т
46.	Стрічка сигнальна	2000 м.
47.	Засоби для маркування території забруднених вибухонебезпечними предметами:	450 к-т
48.	Ємність для зберігання питної води (1 куб)	10 шт.
49.	Ємність для зберігання технічної води (1 куб)	17 шт.
50.	Ємність для зберігання палива (1 куб)	12 шт.
51.	Ємність для піноутворювача (1 куб)	5 шт.
52.	Теплові гармати	12 шт.
53.	Розкладачка	180 шт.
54.	Польова кухня	6 шт.
55.	Бензопили	9 шт.
56.	Бензорізи	9 шт.
57.	Комплект гідравлічного рятувального інструменту	3 компл.

Потреба 8 ДПРЗ

№ з/п	Найменування матеріальних цінностей	Одиниця виміру
1.	Спеціальні аварійно-рятувальні машини легкого типу (САРМ-С) комплектація згідно з Положенням затвердженого наказом МВС України від 06.02.2020 № 99, Нормами затверджених наказом ДСНС від 29.05.2013 № 358 (зі змінами)	2 од.
2.	Пожежні автоцистерни ємністю до 5 тонн комплектація згідно з Нормами затвердженими наказом ДСНС від 29.05.2013 № 358 (зі змінами)	2 од.
3.	Пожежні автоцистерни ємністю до 8 тонн комплектація згідно з Нормами затвердженими наказом ДСНС від 29.05.2013 № 358 (зі змінами)	1 од.
4.	Легкові автомобілі спеціалізовані	3 од.
5.	Вантажні автомобілі загального призначення.	1 од.
6.	Електростанції потужністю до 10 кВт з комплектом кабельної та освітлювальної мережі	8 од.
7.	Автономний генератор 230 В, потужністю не менш 5 кВт	1 од.

8.	Переносна мотогідростанція з різакон та розтискачем, або ручний гідравлічний інструмент	1 од.
9.	Освітлювальна мачта	4 од.
10.	Комплект пневматичного аварійно-рятувального обладнання	1 од.
11.	Напівавтомат зварювальний	3 од.
12.	Підйомник гідравлічний плунжерний або електромеханічний 2,5-3 т	1 од.
13.	Домкрат пересувний гаражного типу	3 од.
14.	Машина шліфувально-полірувальна	3 од.
15.	Електродріль діаметром свердла до 6 мм	3 од.
16.	Електродріль діаметром свердла до 12 мм	3 од.
17.	Випрямляч току для зарядки акумуляторів	3 од.
18.	Ареометр	6 од.
19.	Фарборозпилювач	3 од.
20.	Перфоратор акумуляторний або аналог	3 од.
21.	Шуруповерт акумуляторний або аналог	6 од.
22.	Шабельна пила акумуляторна або аналог	6 од.
23.	Плаваючі мотопомпи з комплектом рукавного обладнання	3 од.
24.	Мотопомпи з комплектом рукавного обладнання	6 од.
25.	Засоби перекачування забрудненої води продуктивністю до 60 м ³ /год	2 од.
26.	Засоби перекачування забрудненої води продуктивністю до 90 м ³ /год	2 од.
27.	Намет площею від 12 до 25 кв. м	1 од.
28.	Намет площею від 25 до 65 кв. м.	3 од.
29.	Ранцевий оприскувач	15 од.
30.	Компресор високого тиску 300 бар	3 од.
31.	Планшетний комп'ютер	5 од.
32.	Багатофункціональний пристрій	9 од.
33.	Безпілотний літальний апарат 1 класу «Легкі»	4 од.
34.	Бронежилет - клас захисту 6 або IV рівень захисту,	209 од.
35.	Бронешолом (шоломи захисту від куль) - клас захисту 1А або III-A рівень захисту	209 од.
36.	Аптечка індивідуальна	159 од.
37.	Напірні пожежні рукава у комплекті із з'єднувальними головками (мм.) 51, 66, 77, 150	51 - 90 77 - 90 скатка 20 м
38.	Напірно-всмоктувальні рукава у комплекті із з'єднувальними головками (мм.) 75, 125	75 - 36 шт. 125 - 36 шт.
39.	Вогнегасники	25 шт.
40.	Автомобільний бензин (різних марок)	2000 л
41.	Дизельне пальне	5000 л
42.	Масло для бензинових двигунів	200 л
43.	Масло для дизельних двигунів	800 л
44.	Масло для гідравлічних систем	400 л
45.	Радіостанції переносні	73 к-т
46.	Мобільна система гучномовного оповіщення	7 к-т
47.	Піноутворювач з терміном зберігання не менш 10 років	2 т
48.	Стрічка сигнальна	2000 м.
49.	Засоби для маркування території забруднених вибухонебезпечними предметами:	450 к-т

50.	Ємність для зберігання питної води (1 куб)	10 шт.
51.	Ємність для зберігання технічної води (1 куб)	17 шт.
52.	Ємність для зберігання палива (1 куб)	12 шт.
53.	Ємність для піноутворювача (1 куб)	5 шт.
54.	Теплові гармати	12 шт.
55.	Розкладачка	180 шт.
56.	Польова кухня	6 шт.
57.	Бензопили	9 шт.
58.	Бензорізи	9 шт.
59.	Комплект гідравлічного рятувального інструменту	3 компл.
60.	Набір ключів для ремонту автомобілів	3 компл.
61.	Автомобільна аптечка (запасні частини)	3 компл.

Оповіщення населення

З метою захисту населення, зменшення втрат та шкоди економіці в разі виникнення надзвичайної ситуації основним завданням має бути оповіщення населення, керівного складу органів влади, про надзвичайну ситуацію в мирний час, у військовий час і доведення необхідної інформації про хід її розвитку, про заходи, які вживаються для локалізації надзвичайної ситуації.

Від того, як населення буде проінформоване про надзвичайну ситуацію в перші хвилини та години, залежатимуть її наслідки, та життя людей.

Гарантоване і своєчасне інформування та оповіщення населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій є одним з найважливіших завдань органів влади. Для виконання цього завдання в області повинна функціонувати територіальна автоматизована система централізованого оповіщення та місцеві автоматизовані системи централізованого оповіщення (далі – ТАСЦО, МАСЦО)

Існуючу ТАСЦО побудовано у 80-х роках минулого століття. МАСЦО не було. На цей час ТАСЦО не відповідає сучасним вимогам, крім того знаходиться на окупованих, зруйнованих територіях Старобільського району Луганської області.

З початку збройної агресії, майже вся територія області є тимчасово окупованою. За інформацією з різних джерел інфраструктура, що забезпечувала оповіщення зруйнована. Приміщення де знаходилась апаратура оповіщення частково зруйновані. Таким чином, треба констатувати, що нині в Луганській області відсутні ТАСЦО, МАСЦО.

Створення матеріальних резервів

Протягом 2022-2023 років виконувались заходи з поповнення місцевих матеріальних резервів для запобігання виникненню і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на території Старобільського району Луганської області.

Розпорядженням голови райдержадміністрації - начальника районної військової адміністрації від 23 лютого 2023 року № 12 «Про створення

місцевого матеріального резерву для запобігання виникненню і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на території Старобільського району Луганської області», створено матеріальний резерв.

Розпорядженням голови райдержадміністрації - начальника районної військової адміністрації від 09 червня 2023 року № 42 «Про внесення змін до номенклатури місцевого матеріального резерву затвердженого розпорядженням голови райдержадміністрації від 23 лютого 2023 року № 12», внесено зміни до матеріального резерву з метою доповнення необхідними матеріальними цінностями.

Розпорядженням голови райдержадміністрації - начальника районної військової адміністрації від 10 липня 2023 року № 53 «Про внесення змін до номенклатури місцевого матеріального резерву затвердженого розпорядженням голови райдержадміністрації від 23.02.2023 № 12», внесено зміни до матеріального резерву з метою доповнення необхідними матеріальними цінностями. Всього було створено матеріальний резерв на 2.173.065 грн.

Протягом 2023 року були проведені три засідання Старобільської районної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій (02.06.2023, 28.09.2023, 06.11.2023), за результатами яких прийнято рішення про виділення матеріальних цінностей з місцевих матеріальних резервів для допомоги військовим, а саме:

Марківською селищною військовою адміністрацією Старобільського району Луганської області передано з матеріального резерву на потреби військової частини А 2120 квадрокоптери DJI Mavic 3 Thermal, у кількості – 5 штук, на потреби військової частини А 1126 квадрокоптери DJI Mavic 3 Thermal, у кількості – 5 штук;

Старобільською міською військовою адміністрацією Старобільського району Луганської області передано з матеріального резерву на потреби військової частини А4056 квадрокоптери DJI Matrice 30T, у кількості – 4 штук, акумулятори до DJI Matrice 30T – 8 штук;

Біловодською селищною військовою адміністрацією Старобільського району Луганської області передано на потреби військової частини А1405 10 комплектів БпАК коптерного типу DJI MAVIC 3 FLY MORE COMBO.

Всього передано з матеріального резерву ВАНП Старобільського району на потреби військових на загальну суму 5126,000 тис. грн.

Крім того Старобільська РДА разом з волонтерськими організаціями не за рахунок бюджетних коштів було надано матеріальну допомогу:

66 окремі механізованій бригаді військової частини А7014:
квадрокоптер DJI mavic 3 - 1 шт.

111 окремі бригаді територіальної оборони України:

автомобіль Sang Yong actyon – 1шт.;

автомобіль ГАЗ 3302 Газель вантажний – 1шт.;

автомобіль Volkswagen transporter t5 – 1шт.;

бронезилети 4 класу захисту, виробництво Велика Британія - 11 шт.;

турнікети - 500 шт.;

ліки, продукти харчування, інше спорядження.

8-й окремий полк спеціального призначення Збройних Сил України А1788:

ліки, продукти харчування, рюкзаки, шкарпетки, демпфери віддачі, гумові амортизатори потиличники для АК, засоби гігієни інше спорядження.

Військовій частині А0937 Військово-Морських Сил ЗСУ:

Рація Motorola XT460 – 6шт.

Старобільська МВА

З місцевого бюджету було перераховано 5 млн. грн. до обласного бюджету Луганської ОВА для потреб військових.

Білолуцька СВА

до 119 батальйону 111 окремої бригади територіальної оборони Луганської області була передана оргтехніка, будівельні матеріали та інструменти що були придбані за власні кошти і спонсорську благодійну фінансову допомогу.

Також за сприяння благодійної допомоги була надана спецпідрозділу ГУР у вигляді тепловізорів та оптичних прицілів.

Наприкінці серпня планується поїздка до командування патрульного катеру «Старобільськ», що базується у м. Одеса, для доставки потрібних інструментів, згідно з листом-заявкою.

Біловодська СВА

квадрокоптери DJI MAVIC 3 FLY MORE COMBO -20 шт.,
сітка рабиця 1,5 м x 10 м оцинковану - 1260 рулонів,
бар'єрний рубіж Єгоза (діаметр 600 мм.) – 350 бобін,
бар'єрний рубіж Єгоза (діаметр 900 мм.) – 650 бобін.

Марківська СВА

З місцевого бюджету було перераховано 2 млн. 300 тис. грн. до обласного бюджету Луганської ОВА для потреб військових.

Міловська СВА

Було передано до ВЧ 3017 квадрокоптери DJI Mavic 3T Thermal у кількості 2 шт.

Основні проблеми:

незадовільний стан пожежної безпеки в Старобільському районі Луганської області;

відсутність місцевої автоматизованої система централізованого оповіщення Старобільського району Луганської області унеможливило у повному обсязі забезпечити виконання покладених на неї завдань щодо оповіщення осіб керівного складу і чергових служб відповідних місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, а також населення;

недостатнє накопичення місцевих матеріальних резервів для запобігання виникненню і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на території Старобільського району Луганської області.

Основні завдання:

реалізація Плану основних заходів цивільного захисту Старобільського району Луганської області на 2024 рік;

сприяння створенню пожежно-рятувальних підрозділів місцевої, добровільної пожежної охорони, центрів безпеки громадян; обстеження та проведення розмінування населених пунктів Старобільського району Луганської області;

створення нових сучасних МАСЦО із врахуванням новітніх, інформаційних та телекомунікаційних технологій, змін в суспільстві, що відбулися за період становлення і розвитку України як незалежної держави, після повної деокупації;

поповнення місцевих матеріальних резервів для запобігання виникненню і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Очікувані результати:

підвищення рівня безпеки населення і захищеності територій від наслідків надзвичайних ситуацій;

забезпечення часу реагування на надзвичайні ситуації до 20 хвилин;

забезпечення оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій;

накопичення регіонального матеріального резерву для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ СОЦІАЛЬНО – ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ НА 2024-2027 РОКИ

Враховуючи умови воєнного стану в Україні, головною метою Програми є відновлення об'єктів критичної інфраструктури, створення умов для екологічної безпеки, економічного зростання та вдосконалення механізмів управління розвитком громад **Старобільського району Луганської області**, забезпечення гідних умов життя та загального підвищення добробуту населення.

Ця мета досягається через реалізацію чотирьох стратегічних цілей:

- 1. Економічне зростання району: конкурентоспроможність, смарт-спеціалізація, сприятливе бізнес-середовище.**
- 2. Відновлення критичної інфраструктури району.**
- 3. Ефективне управління, орієнтоване на людину.**
- 4. Безпека, національна ідентичність та цілісний інформаційний простір.**

Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань

1. Економічне зростання регіону: конкуренто - спроможність, смарт - спеціалізація, сприятливе бізнес - середовище;
  - 1.1. Розвиток інноваційних галузей економіки з високою доданою вартістю;
    - 1.1.1. Сприяти сталому розвитку галузей промисловості з високою доданою вартістю з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності;
    - 1.1.2. Підтримати розвиток регіональної інноваційної екосистеми;
  - 1.2. Розвиток сільських територій на базі партнерства та кооперації;
    - 1.2.1. Сприяти підвищенню продуктивності та ефективності сільського господарства;
    - 1.2.2. Сприяти підвищенню ефективності переробки сільськогосподарської продукції;
  - 1.3. Системна підтримка бізнесу та його диверсифікація;
    - 1.3.1. Надавати підтримку для розвитку малого та середнього підприємництва (МСП) та сприяти самозайнятості населення з фокусом на підтримку жінок, молоді та представників вразливих груп;
    - 1.3.2. Підвищити інвестиційну привабливість та сприяти міжнародній промоції району;
2. Відновлення критичної інфраструктури району;
  - 2.1. Відновлення інфраструктури: логістика, енергозабезпечення;
    - 2.1.1. Забезпечити стале енергопостачання та підвищити рівень енергетичної безпеки;
    - 2.1.2. Відновити транспортно-логістичну інфраструктуру та покращити транспортне сполучення з урахуванням вимог інклюзивності;
  - 2.2. Відновлення та розвиток регіональної системи надання послуг населенню;
    - 2.2.1. Покращити доступ до якісних послуг на території, прилеглий до зони розмежування, з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності;
3. Ефективне управління, орієнтоване на людину;
  - 3.1. Ефективне управління, комунікації та партнерства;
    - 3.1.1. Удосконалити управління регіональним розвитком з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності;
    - 3.1.2. Сприяти розвитку демократичних інструментів у системі управління з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності;
    - 3.1.3. Сприяти формуванню ефективної системи міжрегіонального партнерства;
  - 3.2. Сприяння розвитку інфраструктури надання послуг;
    - 3.2.1. Відновити та розбудувати інфраструктуру інституцій обласного підпорядкування з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності;

3.2.2. Сприяти розвитку інфраструктури та забезпечити надання послуг у громадах на засадах співфінансування з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності;

3.3. Безпечне, енерго-, ресурсозберігаюче та енергоефективне середовище;

3.3.1. Створити систему поводження з побутовими відходами;

3.3.2. Сприяти раціональному використанню водних ресурсів та зменшенню забруднення природного середовища скидами стічних вод;

3.3.3. Сприяти енергоефективності та розвитку альтернативної енергетики;

4. Безпека, національна ідентичність та цілісний інформаційний простір;

4.1. Безпечна територія;

4.1.1. Створити безпечні умови для проживання та пересування територією області з урахуванням гендерно - орієнтованого підходу;

4.2. Формування системи цінностей на засадах загальноукраїнської єдності та соціальної згуртованості;

4.2.1. Сприяти формуванню активного громадянського суспільства з урахуванням гендерно орієнтованого підходу;

Очікувані результати визначені Програмою, реалізовуватимуться шляхом тісної співпраці органів державної, місцевої влади, міжнародних партнерів, бізнесу, громадян та громадських організацій.

Основні завдання Програми та пріоритетні напрями діяльності в районі трансформовані в перелік конкретних заходів з її реалізації та згруповані у розділи, які відповідають стратегічним та оперативним цілям розвитку району.

Виконання завдань Програми дасть змогу відновити економічний потенціал району з міцним підґрунтям для стабільного зростання якості життя населення, максимально можливого зменшення негативних соціально-економічних наслідків, які виникли в районі через військову агресію Російської Федерації.

Заходи щодо забезпечення виконання завдань Програми соціально-економічного розвитку Старобільського району Луганської області на 2024- 2027 роки викладено у додатку 2 до Програми.

3. ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО - ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ НА 2024-2027 РОКИ

3.1. Джерела формування та видатки бюджетних установ.

Військове вторгнення Російської Федерації на територію України та проведення бойових дій завдали значного удару економіці району, що безумовно відобразилося на виконанні районного бюджету 2023 року.

Відповідно до частини першої статті 75 Бюджетного кодексу України проект районного бюджету на 2024 рік мав ґрунтуватися на показниках, визначених у прогнозі місцевого бюджету, схваленому у 2023 році.

Негативний вплив воєнних дій на території України та неможливість наразі визначити наслідки російської агресії унеможлиблюють розроблення реалістичних прогнозів економічного і соціального розвитку країни та, як наслідок, бюджетних показників на середньостроковий період. Тому до бюджетного законодавства внесено ряд змін, зокрема призупинено дію статті 751 Бюджетного кодексу України та пов'язані з нею норми щодо прогнозів місцевих бюджетів (Закон України від 15.03.2022 № 2134-ІХ «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України»).

Тобто прогноз місцевого бюджету як документ середньострокового бюджетного планування у 2023 році не складався.

Виходячи із цього обсяги доходів і видатків районного бюджету на 2025-2027 роки не прогножуються.

Згідно з розпорядженням голови районної державної адміністрації – районної військової адміністрації від 21.12.2022 № 1/1 «Про районний бюджет Старобільського району на 2023 рік» зі змінами станом на 31.12.2023:

доходна частина загального фонду районного бюджету:

без урахування міжбюджетних трансфертів складала: при плані 0,0 грн надійшло 0,0 грн або 0% до плану та 0% до показників відповідного періоду минулого року (0 грн).

з урахуванням міжбюджетних трансфертів: при плані 1284900,0 грн надійшло 1284900,0 грн або 100,0% до плану та 17,4% до показників відповідного періоду минулого року (7374014,43 грн).

доходна частина спеціального фонду районного бюджету:

без урахування міжбюджетних трансфертів складає 100%: при плані 1081897,94 грн. надійшло 1081897,94 грн;

з урахуванням міжбюджетних трансфертів – 100%: при плані 1081897,94 грн надійшло 1081897,94 грн.

Фактичні надходження загального фонду районного бюджету з урахуванням міжбюджетних трансфертів за 2023 рік склали 1284900,00 грн, в т.ч.: «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення окремих видатків районних рад, спрямованих на виконання їх повноважень» – 1284900,0 грн, при планових показниках 1284900,0 грн, або 100% відповідно до аналогічного періоду минулого року (7374014,43 грн) надходження зменшились на 6089114,43 грн.

Фактичні надходження спеціального фонду районного бюджету з урахуванням міжбюджетних трансфертів за 2023 рік склали 1081897,94 грн, в т.ч.: «Благодійні внески, гранти та дарунки», при плані 1081897,94 грн, надійшло 1081897,94 грн, або 100% до плану у зв'язку з отриманням Старобільською районною державною адміністрацією матеріальних цінностей від Благодійної організації «БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД Миколи Петренка» отримано 7 генераторів на суму 105 000,00 грн., також отримано безоплатно як благодійність від Луганської обласної організації Червоного хреста України на суму 976 897,94 грн. (3 електрогенератори).

Таке катастрофічне скорочення ресурсних можливостей районного бюджету призвело до запровадження жорсткого режиму економії бюджетних коштів.

На видатки загального фонду районного бюджету з урахуванням міжбюджетних трансфертів спрямовано 6848760,00 грн, касові видатки – 6249442,48 грн, або 91,25% до планового показника, а саме утримання Старобільської районної ради та виконання районних програм.

Станом на 01.01.2024 вільний залишок бюджетних коштів районного бюджету складає 16607,08741 тис. грн.

Доходна та видаткова частина районного бюджету Старобільського району на 2024 рік затверджена у сумі 1449,9 тис. грн за рахунок «Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення окремих видатків районних рад, спрямованих на виконання їх повноважень» у структурі доходів складає 100%.